

1930 FEBRUÁR

ERDÉSZETI LAPOK

LXIX. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

2. FÜZET

KIADJA : AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő

BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1930. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon : 237—22.)

MEGHÍVÓ

az 1930. évi február hó 22-én délelőtt 10 órakor az Országos Erdészeti Egyesület helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az új erdőtörvénytervezet tárgyában a földművelésügyi miniszter úrhoz teendő előterjesztés.
3. Jánosii Engel József tag indítványa a 3296/1918. M. E. sz. kormányrendelet ügyében.
4. Esetleges indítványok.

Budapest, 1930. évi január hó 11-én.

Az elnökség megbízásából :

Bíró Zoltán s. k.,
ügyvezető.

MEGHÍVÓ

az 1930. évi február hó 18-án délelőtt 10 órakor s esetleg folytatólagosan az Országos Erdészeti Egyesület helyiségében tartandó

igazgatóválasztmányi ülésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Az „általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottság” jelentése az új erdőtörvénytervezet tárgyában.
 3. Az új erdőtörvénytervezet tárgyában a földművelésügyi miniszter úrhoz teendő előterjesztések.
 4. Gr. Apponyi Károly és örököstársainak, valamint Osztro-luczky Miklós vál. tagnak az elnökséghez intézett megkeresése.
 5. Jelentés a szervező-bizottság üléséről.
 6. Jánosii Engel József rendes tagnak a közgyűléshez benyújtott indítványa.
 7. Tagfelvétel és az ügyvezető jelentése.
 8. Esetleges indítványok.
- Budapest, 1930. évi január hó 11-én.

Az elnökség megbízásából:

Bíró Zoltán s. k.,
ügyvezető.

MEGHÍVÓ

az Országos Erdészeti Egyesület szervező-bizottságának 1930. évi február hó 17-én d. u. 5 órakor az egyesület helyiségében tartandó

Ü L E S É R E.

TÁRGYSOROZAT:

1. Ügyvezető rövid jelentése.
2. A vidéki egyesületekkel való együttműködés kérdése.
3. Az O. E. E. mint érdekképviselő.
4. Esetleges indítványok.

Budapest, 1930. évi február hó 4-én.

Az elnök úr ömeltósága megbízásából:

Bíró Zoltán s. k.,
ügyvezető.

A törvénytervezet

Az Egyesület törvényelőkészítő bizottsága tíz napon át reggeltől estig tartó, mélyen szántó, minden részletre kiterjedő vita keretében tárgyalta le az új erdőtervezetet s a bizottság által javasolt módosításokat külön vaskos füzet formájában még e hó elején szétküldöttük tagjainknak, hogy a bizottság álláspontjával szemben netán felmerülő észrevételeiket és kívánásaikat a választmányi, illetőleg közgyűlésen is előadhassák.

Lehetetlen a kérdés felett napirendre térnünk anélkül, hogy ismertetnők a legfőbb motívumait annak az állásfoglalásnak, amely a bizottsági üléseken kialakult.

Teljes egészében magáévá tette a bizottság a birtokosok értekezletének december 12-én kifejezésre juttatott azt az óhaját, hogy a birtokos anyagi érdekeibe is belenyúló intézkedések végleges elrendelése, illetőleg az ebből a szempontból felmerülő vitás kérdések végső eldöntése minden politikától mentes, független szak fórum elé utaltassék, mert hiszen ez volt az elengedhetetlen előfeltétele annak, hogy a magánjognak ilyen nagymérvű korlátozásáról egyáltalán békésen tárgyalni lehessen.

Ha tisztán a szakember szemével nézzük is a dolgot, el kell ismernünk, hogy ez a megoldás az, amit a közérdek szempontjából a legeszményibbnek tekinthetünk, mivel egyrésztől biztosítja azt, hogy ennek a bíróságnak a keretén belül — (mert hiszen bárminek nevezzük is azt, végeredményében bírósági funkciót lát el) — csak a szakszerűség és csak a közérdek fog minden politikai befolyástól mentesen érvényesülni, másrésztől biztosítja azt is, hogy ezeknek az ügyeknek a végleges elintézésénél az érdekelt birtokososztály és a szakképzett erdőtisztai kar akaratnyilvánulása lesz döntő és irányadó.

Az egész erdőtisztai kar szempontjából csak örömmel üdvözölhetjük a bizottságnak azt a törekvését, amellyel kiküszöbölni igyekezett minden olyan teendőt, amely az erdőmérnöki kar működését s általában az egész állami erdészeti adminisztrációt a birtokosok szemében ellenszenvessé tehetné. Hiszen az utolsó időkben lépten-nyomon tapasztalhattuk azt, hogy aránylag kisebbjelentőségű kérdések felvetése is már idegességet, nyugta-

lanságot váltott ki az érdekeltek körében, mert az erdészeti adminisztráció minden lépésében az ellentmondást nem tűrő, magánérdeket nem ismerő állami akarat merev megnyilvánulását látták.

Ha a bizottság intenciói a törvényalkotás során érvényesülni fognak, meg kell szűnnie annak a bizalmatlanságnak, a megértés hiányának, ami az erdőbirtokososztály és az erdőmérnöki kar közé az utolsó időkben befészkelődött; s ha az annyira kívánatos megértés minden tekintetben helyreáll, ennek kétségtelenül a köz- és az erdőgazdaság fogja legelsősorban hasznát látni.

Teljes megnyugvással fogadhatjuk a bizottságnak azt az összes módosításokon végigvonuló elvi álláspontját, hogy a köz érdekében szükséges terhes szolgáltatásokat nem lehet minden ellenérték nélkül, egyoldalúan a birtokosra hárítani.

Eddigi egész erdőgazdasági politikánk s maga a törvénytervezet is azon az axiómán épült fel, hogy a hatóság jogosult a köz érdekében rendelkezni s a birtokos ezzel szemben köteles ezeket a rendelkezéseket saját egyéni érdekeinek sérelme árán is saját költségén teljesíteni.

Annak igazolására, hogy ez a politikai rendszer egyáltalán nem vezetett az erdőgazdaság megkedvelésére, hivatkozunk a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara üléséről lapunk más helyén közölt tudósításra.

A vidéki levél, amelyet szószerint közlünk, megmutatja, hogy az utolsó évtized erdőgazdasági politikájának legfontosabb, leglényegesebb alkotása, az Alföldfásítási akció, mennyire nem érte el célját, az erdőgazdaság annyira kívánatos megkedveltetését, és pedig tisztán azért, mert az egyéni rendelkezési jog teljes félretételével, mindenütt az államhatalom parancsszavát állította előtérbe.

Olyan munkaterületen, amelyen az erdőgazdasági, az állami önkénynek ez a mértéke sikerekre, nagy eredményekre nem vezethet.

Ameddig bele nem tudjuk vinni az egyén lelkületébe azt a tudatot, hogy a munka, a költség, a fáradság, amit az erdőtelepítésbe befektetett, az áldozat, amit azzal hoz, hogy a terület jövedelmezőségéről időlegesen lemond, csak neki és jogutódai-

nak fog hasznót és előnyöket biztosítani, még pedig anélkül, hogy az államhatalom ennek következményeképpen gazdasági szabadságában korlátozná: addig nem számíthatunk arra, hogy a ma tán semmi hasznót nem hozó rossz homokbuckákön a szemet és lelket egyaránt felüdítő s a köz szempontjából is anyyira kívánatos és hasznos erdők települjenek meg.

Amíg a néhány száz holdas, semmi jövedelmet nem produkááló mátrai és bükki erdő birtokosát parancsszóval és erdőrendészeti áthágással akarjuk kényszeríteni arra, hogy az elődei helytelen gazdálkodása következtében elkopárosodott birtok rendbehozatalára igen súlyos ezreket áldozzon, addig az erdőbirtok csak olyan vagyontárgy lesz, amittől mindenkí szabadulni akar, mert nem akar lépten-nyomon hatásági tilalmakba, büntető rendelkezésekbe s kellemetlen, hosszantartó utánjárásokba ütközni.

Méltányos, igazságos, megnyugtató csak az a törvény, amely mindenkinek egyenlő mértékkel mér.

Az olyan intézkedés, amelyik bárminemű közérdekű vonatkozású befektetés minden terhét egy egyénre kívánja hárítani, csak visszatetszést, elégedetlenséget, szabadulni akarást fog eredményezni még akkor is, ha, amint ez az erdőgazdaság esetében áll, a távoli jövőndő fényes hasznokkal kecsegteti is az áldozatkész tulajdonost. Céltalan törekvés a jövő érdekében olyan áldozatot kívánni a ma gazdasági egyedeittől, amely öszszeroppanásukra vezet, mert az életösztön minden szívósságával fognak az egész vonalon szembefordulni minden erre irányuló törekvéssel.

Messzemenő méltányosság a magánjogok pedáns figyelembevétele, a közérdekű tudnivalóknak a közre való áthárítása, a gazdálkodási szabadság lehető tiszteletben tartása, a mások véleményének és akaratának megbecsülése azok az eszközök, amelyeknek igénybevéttelével az állam irányító és támogató közreműködése értékes eredményekhez vezethet.

Megnyugtató megoldása az öszszes kérdéseknek olyan cljáró fórumok beiktatásával lehetséges csak, amelyeknek pártatlanságáról, politikamentességéről még a szenvedő fél is meg lesz győződve.

Bízunk a kormányzat és a törvényhozás bölcs belátásában, hogy ezekre az alapokra helyezkedve fogja érvényre juttatni azokat a kétségtelenül a köz érdekében álló, célszerű és kívánatos irányelveket, amiket egyébként az új törvénytervezet magában foglal.

Levél a Törvényelőkészítőbizottság Elnökéhez

Sajnálatomra, akadályozva voltam abban, hogy a Méltóságod elnöklete alatt működő bizottságnak folyó évi december hó 6-án megtartott ülésén személyesen résztvegyek, ennél fogva kötelességemnek ismerem, hogy az „Erdőkről” szóló törvénytervezetre vonatkozóan véleményemet Méltóságoddal és a bizottsággal *írásban* közöljem.

Ezúttal csak *általánosságban* szólhatok hozzá a tervezet-hez, egyfelől azért, mert megjegyzéseim a törvénytervezetet *általánosságban érintik*, s mivel észrevételeimnek esetleges figyelembevételre amúgy is maga után vonná a törvénytervezet részleteinek úgyszólván teljes átdolgozását; másfelől a részletekre most itt *írásban* kiterjeszkednem olyan messzemenő feladat volna, amelyre egyéb elfoglaltságom mellett — sajnálatomra — nem áll módomban elegendő időt szakítani.

Jóleső örömmel kell megállapítanom, hogy a törvénytervezet — eltekintve az alább részletesen előadott — szerintem *igen nagy*, de módosítható alaphibájától és attól a helytelen rendszertől, mely szerint az erdőbirtokosságot igen fontos gazdasági kérdések elintézésénél a szabályszerű jogorvoslattól elzárja — *általánosságban a haladás jegyében készült*.

El kell ismernünk, hogy az új törvénytervezet, különösen az *általános üzemtervi kötelezettség behozatalával, kötelezőleg érvényesítendő szakértelem biztosításával*, az erdőfenntartás nagy érdekeit az eddigi intézkedéseknél hathatósabban szolgálja.

Ugyancsak erdőfenntartási, erdővédelmi és szociális szempontokból fontos újításnak tartom a *járási erdőőri szervezet átalamosítását* és ha a sorok között jól következtek, — az állam-

kincstári erdők kezelésének különválasztását, ami az első lépés az állami erdészeti adminisztráció helyes megoldása felé.

Ezzel szemben azonban *generális hibája* a törvénytervezetnek az, hogy az erdészeti adminisztráció további kiépítésénél *helytelen nyomokon* halad, s újabb törvényes intézkedéssel mintegy állandósítja a mai — semmiképpen sem kívánatos — állapotot.

Az 1923. évi XVIII. t.-c. megalkotásával hat évvel ezelőtt le-tértünk az erdészeti közigazgatásnak közel 50 esztendőn át kö-vetett biztos útjáról *olyan előfeltételek reményében*, amelyek be-igazoltan nem következtek be.

Logikusan következik tehát, hogy a nyilván jóhiszeműen követett járatlan útról *a járt útra ismét vissza kell térni*. Ugyanis a kormány az *új erdőigazgatóságok* felállításával a *decentralizálás gondolatától* vezéreltetve, olyan új *középfokú hatóságokat* kívánt létesíteni, amelyek az elsőfokú erdőrendészeti hatóságok (vármegyei közig. biz. gazd. albizottsága) jogkörét *majdan* át-vehetik s így az erdészeti közügyek intézése szakszerűbben, gyorsabban és olcsóbban lesz lebonyolítható.

Ámde az a feltevés, hogy a régi I. fokú erdőrendészeti ható-ság jogköre átvehető lesz, *nem vált valóra*, amint ez a közigaz-gatás rendezéséről szóló új törvényből és magából a tárgyalás alatt álló törvénytervezetből is kitűnik.

Miután kétféle parallel erdészeti hatóság fenn nem állhat s miután maga az új erdőtörvénytervezet is a régi reformrend-szert tartja fenn, mert nem is térhet át másra, következik, hogy *nincs semmi szükség arra, hogy a hat év előtt felállított erdő-igazgatóságokat mint valami különálló erdészeti hatóságokat hatósági jogkörrel szerepeltessük*.

Ezekre az erdőigazgatóságokra ma már csakis abban az ad-minisztratív szerepkörben lehet szükség, amilyen szerepet a megcsonkítatlan országban a 43 m. kir. *állami erdőhivatal* betöltött, amely hivatalok felettesei voltak a tulajdonképpeni erdőgazdálkodást folytató járási erdőgondnokságoknak (mai m. kir. erdőhivataloknak).

De a legnagyobb hiba abban van, hogy a kormány hat év előtt az új erdőigazgatóságok felállításával egyidejűleg meg-

szüntette a régi kir. erdőfelügyelőségi szervezetet s ennek szerepkörét beolvasztotta ugyanannak az erdőgazdálkodást folytató hivatalnak (erdőigazgatóság) teendői közé, amelyeknek gazdálkodását közérdekből az erdőfelügyelőség van hivatva ellenőrizni. Vagyis a mai erdőigazgatósági hivatali szervezet lényegében magában hordozza az összeférhetetlenség csíráit, megnehezíti az erdészeti közügyek gyors és olcsó elintézését, hatásköri összeütközésekre, surlódásokra szolgáltat alkalmat, emellett a tulajdonképpeni célját, a hatékonyabb erdőfelügyeletet, mégsem éri el: *tehát mint hatóság szükségtelen és fenn nem tartható.*

Vezető irányelvként kellene érvényre juttatni tehát ezúttal ismét minden vonalon a gazdálkodás és felügyelet különválasztását, amely két funkció lényegében egy hivatal keretében összeférhetetlen.

Következik ebből, hogy:

1. az 1923. évi XVIII. t.-c. alapján felállított erdőigazgatóságokat *csak ugyanezzel avagy hasonló szerepkörrel* kell felruházni, amellyel annakelőtte a m. kir. állami erdőhivatalok bírtak;

2. hogy az 1923-ban megszüntetett s közel félszázadig eredményel működő *királyi erdőfelügyelőségeket ismét fel kell állítani*, mint a többi hivataloktól független szervezet, olyan kerületi beosztással megszervezni, hogy teendőiket ellátni képesek legyenek.

(Részletkérdés, de már itt megjegyzem, hogy semmi okunk sincs arra, hogy a történelmi multtal bíró és a „királyi ügyész“ analógiájára képezett „*királyi erdőfelügyelői*“ cím „*állami erdőfelügyelői*“ címre átváltoztassék.)

3. A kincstári erdőbirtokok kezelése, mint az államkincstárnak magántulajdon jellegével bíró vagyontárgyai — mint valamikor — különválasztassék.

Ennek a tagozódásnak megfelelően szerveztessenek át a földművelésügyi minisztérium erdészeti ügyosztályai is.

Miután pedig az a törekvés, — hogy erdészeti közigazgatási ügyeinket az általános közigazgatási ügyek intézésétől különálló *szakhatóságok* intézzék, — *keresztül nem vihető*, most már el-

vileg arra kellene inkább törekednünk, hogy a *szakértelem érvényrejutása az I. fokú erdőrendészeti hatóság kebelében a mai-nál megelőlegebben biztosíttassék.*

Tisztelettel kérem Méltóságodat, hogy mielőtt a törvénytervezetet részleteiben tárgyalás alá venni méltóztatnék, előbb ezekben az általános érvénnyel bíró elvi kérdésekben méltóztatásék állást foglalni, mert a részletes tárgyalás ezeknek a kérdéseknek tisztázása után egészen más mederbe terelődhetik.

Kiváló tisztelettel:

Czillinger János ny. kir. erdőfelügyelő, erdőmérnök.

Még egy észrevétel a törvénytervezethez

Írta: **Kallivoda Andor.**

Az az igazságos törvény, amelyik a haza minden polgárának egyforma jogokat oszt és kivétel nélkül egyforma terheket ró rájuk. Az 1923. évi XIX., az alföldi erdők telepítéséről és fásításáról szóló törvénycikk csak a földrajzilag meghatározott Alföld birtokosaira ró súlyos terheket. Pedig, szerény véleményem szerint, a komáromi szikes semmiben sem különbözik a nagykunságiaktól. A somogyi homok éppen olyan nyílt sebarva hazánk testén, mint a kiskunsági sivány. Ennek dacára a törvény csak az alföldi területek erdősítését és fásítását rendeli el, míg a más vidéki, ugyanilyen természetű területekre nem terjed ki — tehát a törvény nem igazságos.

Ennek a törvénynek a végrehajtása során az eljáró erdőmérnökök községhatáronként összeírják azokat a birtokosokat, akik tulajdonában 50 holdat meghaladó szántó stb. birtok, vagy 20 holdnál nagyobb rét van. Megállapítják a község határában elsősorban azokat a homok- vagy egyéb területeket, melyeknek közérdekből való beerdősítése szükségesnek mutatkozik. Ezután tanyáról-tanyára járva, az 50, illetve 20 holdat meghaladó birtokokon felveszik az ott meglévő fásításokat; előjegyzik, egyéni

felfogásuk szerint, a még szükségesnek mutatkozó mesgye-, dülő-, szélfogó stb. fásítások mennyiségét és méreteit; egyben előjegyzik a meglévő fásításokban foganatosítandó pótlásokat; végül feljegyzik még, hogy a meglévő fasorok és egyéb fásítások megfelelnek-e céljuknak és további fenntartásuk szükséges-e?

Ez a törvényjavaslat oly nagy ellenállással találkozott, hogy csak úgy emelkedhetett törvényerőre, hogy az akkori földművelésügyi miniszter, az akkori nagyhatalmú kisgazdapárt vezére, tárcáját kötötte a törvényjavaslathoz. Az életbelépett törvény, de főleg annak végrehajtási utasítása, nagy ellenszenvvel találkozott főleg az agrárius és a közigazgatási körökben.

Az 1920-as évek elején kifejtett lelkes propaganda és a magyar gazdaközönség józan belátása, azonkívül a kormány anyagi segítsége — ami az utóbbi években sajnosan lepadt — szép fejlődést idézett elő e téren. A nyakunkba szakadt általános, de főleg a mezőgazdaság válsága a minden fillérére ráutalt gazdát megakadályozzák abban, hogy a nagyon kíváncsi, de csak a későbbi időkben jövedelmező fásításokra mostani szorult helyzetében költhessen. Nagyon elvette a fásító gazdának a kedvét az a körülmény, hogy egyik-másik eljáró vagy a munkálatokat ellenőrző tisztviselő jónak látta az intézményt oly formában népszerűsíteni, hogy a hatalom bunkóját felemelve, előre jelezte azt, hogy amint a jóváhagyás után a tervezetek a megfelelő törzskönyvekbe bekerülnek, hatósági engedély nélkül a fásításokat nemcsak használni, de még gallyazni sem lesz szabad. A tanyák gazdái, főleg a vagyonosabbak, már a régi időben is telepítettek kisebb-nagyobb erdőfoltokat. A telepítést, ősi szokás szerint, egyöles hálózatban foganatosították. Ujabban a hatóságok túlsűrű hálózatban rendelik el az erdősítések végrehajtását, ezáltal a költségeket többszörösre emelik. A gazdaközönség ezt tudja; de a hatóság nyomásának engedve, költi el oktanul pénzét a sűrű erdőtelepítésre. Ezt az újabb eljárást 1927 tavaszán a kecskeméti homoki nagygyűlésen Kiss Ferenc — a homoki erdők kiváló művelője — tette szóvá és az illetékes tényezők jelenlétében, óva intette a gazdaközönséget a 2 m-esnél sűrűbb ültetési hálózat alkalmazásával járó indokolatlan pénzpozíciókolástól.

A fentebb vázolt két körülmény a gazdaközönségből lassanként azt a felfogást váltja ki, hogy még az ingyenes csemetét sem hajlandó földjére elültetni, ha azzal a hatáság akar teljhatalmúlag rendelkezni.

Bíró Zoltán az Erdészeti Lapok 1929. évi VI. füzetében „Erdészeti adminisztrációnk“ című cikkében statisztikai adatokkal világosan beigazolja, hogy a tisztikar túlterheltsége miatt feladatának fizikailag nem bír megfelelni. Ily körülmények között az államerdészet ne kalandozzon idegen mezőkön. Hagyjon békét a legelők, kaszálók, mesgyék, tanyák, fasorok stb. ügyének. Erejét meghaladó dolga akad az erdők és erdősítendő területeken.

A földművelésügyi kormánynak van külön legelőosztálya, van egy hivatása magaslatán álló gazdasági felügyelői kara és szervezete. Itt vannak a hatalmas mezőgazdasági testületek, a vidéki gazdasági egyesületek, a mezőgazdasági érdekek főistápolói: a mezőgazdasági kamarák.

Ezek az intézmények éppen úgy meg vannak győződve a fásítások szükséges és hasznos voltáról, mint az erdőgazdák. A fásításokat eddig is ők létesítették, az ezután létesítendő sorsa is nyugodtan rájuk bízható.

Úgy hiszem, az erdőgazdaság sem fogadná szívesen, ha a legelőgazdaság a maga szája íze szerint hozott törvényes intézkedéssel kívánná az erdőkben való legeltetést szabályoztatni.

Az erdőgazdáknak ezt a jószándékú, de annál nagyobb hivatalos nyomás és hatalom kiterjesztésével kapcsolatos beavatkozását idegen érzéssel fogadta a gazdaközönség, ez az érzése ma is megvan és, sajnos, — csak fejlődik. És mivel élő törvényt hajtanak végre, hivatalosan ellene senki sem nyilatkozhatik, de független emberek körében ellenérzésükből nem csinálnak titkot.

Az imént felsorolt mezőgazdasági intézmények, amelyek állandó és szoros kapcsolatot tartanak fenn a gazdaközönséggel, a sűrű érintkezés alapján sokkal jobban ismerik azok lelkületét, szükségletét és anyagi teljesítőképességét, mint az erdőgazdák; így az erdők és a közérdekből beerdősítendő területeken kívül eső és mezőgazdasági területeken végzendő fásítások ügyét a

mezőgazdasági intézményekre kellene bízni, ahova természetük-
nél fogva a multban tartoztak és a jövőben is mindig tartozni
fognak.

Az erdőgazdasági adminisztrációnak az utóbbi években le-
csökkent népszerűségét és tekintélyét semmiképpen sem emeli
az a körülmény, hogy az igazságtalan és erőszakos törvény ré-
vén más művelési ágak területére kénytelen befurakodni.

Tisztelettel vagyok bátor ezen a helyen is újból javasolni,
hogy a törvénytervezet:

1. §-ának 4-ik pontja töröltessék; a 2. §. 3-ik sorából — az
1923 stb. fásítások — töröltessék; a 14. §. teljesen töröltessék;
a 45. §-ból a legelőtársulatok töröltessék; a 140. §. c) pontja
töröltessék; a 163. §. második bekezdése töröltessék; a 269.,
287., 290., 294., 302., 312. és 332. §-okban „az 1923. évi XIX. t.-c.
alapján létesített és fenntartott erdőtelepítések és gazdasági fá-
sítások stb.“ kifejezés mindenütt töröltessék; a 331. §. teljesen
törölendő volna; a 333. §-ba *utolsónak besorolandó az 1923. évi
XIX. t.-c.*

Az új törvény életbeléptéig az Alföldön eszközlendő köz-
érdekű erdősítések területei, valamint a mezőgazdasági fásítá-
sok tervezéséhez szükséges összeírások előreláthatólag elké-
szülnek. A már végrehajtott közérdekű erdősítések és erdősi-
tendő területek ügye a törvénytervezet IV. cím alapján az erdő-
szeti adminisztráció kezén maradna.

A mezőgazdasági területeken végrehajtott minden néven
nevezendő kész fásítás gondozás és felügyelet céljából; a min-
denesetre nagyértékű összeírások, tervkészítés és végrehajtás
céljából az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőknek volnának
átandandók. A felszabaduló munkaerő pedig bőséges munka-
teret találhatna az erdővidékek amúgy is túlterhelt állami erdő-
hivatalainál.

Az új erdőtörvénytervezet VII. címében foglalt rendelkezések módosítását célzó javaslat

(Kivonat az Arató Gyula, Péch Kálmán és Ráduly János
vál. tagok előadói javaslatából.)

A törvénytervezet ezen címében foglaltak lényeges módosítását javasoljuk azért, mert egyrészt az erdők és természetvédelmi területek feletti közvetlen hatósági felügyelet sikeres gyakorolhatóságát csak a felügyelet függetlenítésével, másrészt az erdőbirtokosoknak erdejük szabadabb használata iránti érdekeit csak az erdészeti közigazgatás alsóbbfokú szervei hatáskörének megfelelő tágításával látjuk kellően biztosíthatónak, illetőleg kielégítőnek.

Ha ugyanis az erdőfelügyelő, ahogy a javaslat tervezi, az erdőigazgatóságnak, mint adminisztratív szervnek lenne alárendelve, ez a felügyelet független gyakorlását kétségtelenül akadályozná. Viszont a hatáskörök megállapítása a tervezetben nem nyújt elég lehetőséget a kisebbjelentőségű erdőgazdasági ügyeknek olyan gyors elintézésére, mint az a birtokosoknak érdekében állana.

Egyébiránt javaslatunkkal nem akarunk egyebet, mint visszaállítani és továbbra is fenntartani az erdőfelügyelőknek azt a függetlenségét, amelyet számukra már az 1879. évi XXXI. t.-c., véleményünk szerint igen célszerűen és megokoltan biztosított s amelynek fenntartását úgy az erdőgazdaság, mint az erdőbirtokosok érdekeinek kielégítése megköveteli.

Épúgy szükséges a tervezet módosítása, illetőleg kiegészítése a m. kir. erdőhivatalokra vonatkozólag is.

Ugyanis az állami erdőkezelés ezeken a hivatalokon fordul meg; az általuk végzet munkából alakult ki az állami erdőkezelés sikeressége.

Évégből azonban úgy az erdőbirtokosok jól felfogott érdekében, valamint a közigazgatás egyszerűsítése és tartalmassága érdekében is szükségesnek látjuk, hogy ebben a törvényben számukra olyan hatáskör biztosíttassék, melynek alapján az állami kezelés alá tartozó erdőkben az erdőbirtokosok kérelmére és pedig szóbeli kérelmére és indokolt szüksége esetén a saját ha-

táskörükben olyan használatokat is kijelölhessenek az erdőbirtokosoknak, amelyek ugyan az üzemtervben esetleg kifejezetten előírva nincsenek avagy még nem esedékesek, de amely használatok nem bontanák meg az erdőgazdaságnak az üzemtervben szabályozott gazdasági rendjét, mely gazdasági rend megbontása ugyanis már az üzemterv módosítását tenné szükségessé.

Igy például: sürgős építkezésekhez (út, híd, itató stb.) a szükséges kisebbmennyiségű épületfát, az üzemtervben előírt tízévi hozamterületen belül a következő évi fahozam terhére annak $\frac{1}{10}$ (egytized) része erejéig bátran ki lehet adni; vagy például: hirtelen keletkezett vízmosságok megkötéséhez, elmosott utak sürgős kijavításához, szükségessé vált kerítések fonásához stb. karó- és rözseanyag kiadható olyan erdőrészekből is, amelyekben előhasználat az üzemtervben esetleg kifejezetten előírva nincsen, de az ilyen előhasználat fogatosítása — szakszerű kijelölés mellett — semmiféle kárral nem járna; vagy például még: az üzemtervben esetleg kifejezetten elő nem írt fűhasználat a tisztásokon, erdei utak mentén, sőt a fiatalosok között is kellő felügyelet és ellenőrzés mellett, ha azok kihasználása által a faállományban kár nem okozható.

A hatáskörnek előbb javasolt tágítása nélkül az ilyen használatokat az erdőrendészeti hatóságoknak kellene továbbra is a m. kir. erdőhivatalok szakvéleménye alapján engedélyezni, tehát az eljárásnak ilyen hosszadalmassága ezentúl is sok bosszúságot és kellemetlenséget okozna az erdőbirtokosoknak azzal, hogy az engedély elkészve érkezne meg s emellett a körülményes és hosszadalmas eljárás kútforrása lenne továbbra is az államrendészeti kezelés iránti ellenszenvnek, amit pedig a hatáskörnek javasolt tágítása — nézetünk szerint — jelentékenyen enyhítene.

A felsorolt példákból kiviláglik, hogy az eljárásnak ilyen átszervezése az államrendészeti kezelés alá nem kerülő erdőgazdaságokra nézve is célszerű és az erdőbirtokosok érdekében kívánatos lenne, amiért is ezekre az erdőbirtokokra vonatkozólag a fentebb említett hatáskörrel az erdőfelügyelőket kellene szintén felruházni.

Tekintettel arra, hogy az üzemtervi utasítás szerint az erdőbirtokokban foganatosított mindenféle használatot az üzemterv nyilvántartásában pontosan fel kell jegyezni s ez a tény az ilyen használatoknak, valamint a javasolt hatáskör gyakorlásának ellenőrzését kellően biztosítja, ehhez képest semmiféle aggálynak sem lehet helye a javasolt hatáskörrel szemben.

Ami a javaslat 261. §-ában tárgyalt m. kir. erdőigazgatóságot illeti, annak az alábbiakban meghatározott hatáskörrel való fenntartását indokoltnak találjuk, főként azért, hogy a több, szomszédos vármegyék területén működő erdőhivataloknak eljárása erdőigazgatósági kerületenkint egységes irányítást találjon, aminek a révén a legfőbb igazgatósági fórum ilyirányú feladatai célszerű hatáskörszabályozással jelentékenyen leegyszerűsíthetők lennének és mert az erdőigazgatósági kerületenként való egységes irányítás és ellenőrzés további biztosítékot nyújtana arra, hogy az erdőhivatalok a számukra juttatott hatáskörrel megfelelően élnek.

A homok fásítása

Írta: **Matusovits Péter** miniszteri tanácsos.

A „Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara“ második nagygyűlését tartotta 1929. évi december hó 18-án, Budapesten, a homokterületek értékesítése tárgyában. Az erdészeti részéről hozzászólók én is.

Homoktalaj az integer Magyarországon nagyobb területeken, a Morvasíkságon, Pozsony és Nyitra vármegyékben, a Delibláton, Szatmár vármegye nyugati részén, Szabolcs vármegye tiszamenti sávján kívül, egész Szabolcs vármegyében, Hajdú vármegye jórészén, Csongrád vármegyében, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében és Bács megyében volt.

Homoktalajnak nevezzük Cserháti szerint azt a talajt, melynek mintegy 70 százaléka a kvarchomok. Ha ez a homok aprószemű, úgy futóhomok a neve, mert a szél tovább viszi. Agyagos a homok, ha 10—20 százalék agyagtartalmú; televényes, ha 5—

10 százalék humusztartalmú; meszes, ha 4—10 százalék a mésztartalma és végre kavicsos homok, ha durvaszemcséjű. A futóhomokot, hogy a szél a kulturált területekre ne vigye — meg kell kötni. A megkötés részint mezőgazdasági terményekkel, részint szőlővel, gyümölcsfákkal, részint erdősítéssel történhetik. Miután a homoktalajok szegények tápanyagban — azokat meg kell javítani. Ha mezőgazdaságilag vagy szőlőnek akarjuk felhasználni, trágyázni kell. A homoktalajok jórésze — különösen a nyírségek — könnyen javíthatók. A homok, mely kat. holdanként 2 mázsa rozstermést adott, előbb csillagfürt zöldtrágyázás, istálló- és műtrágyázás után 8 mázsa búzát adott a gróf Tisza Lajos-féle szabolicsmegyei uradalomban. Egyáltalában a jobb homok kellő művelés és trágyázás mellett nagyon hálás, jó talaj. A kecskeméti szőlők és gyümölcsök mind homoktalajon lettek telepítve. A város szikrai borai híresek jóságukról.

A legsilányabb homokokat és futóhomokot erdősítéssel értékesítjük.

Mielőtt bővebben kiterjeszkednék a futóhomok megkötésére, annak történetével kell kezdenem, mely még a régi jó világban vette kezdetét és amely a magyar erdészet elvülhetetlen érdeme. A homok értékesítése az integer Magyarországnak is egy nagy problémája volt, melyet a Morvasíkságon és a Delibláton teljesen megoldottak.

A Morva völgyét, illetve annak legsoványabb homokjait erdei fenyőerdők borítják, csak Sasvár község határában van egy hat kat. holdas feketefenyőerdő telepítése.

A Pálffy hercegi uradalom óriási kiterjedésű pozsonymegyei erdei fenyvesei, a nagylévai uradalom, a morvaszentjánosi uradalom, a gróf Károlyi Lajos-féle uradalom, a holicsei és sasvári királyi uradalmak, a Windischgrätz-féle uradalom, a gróf Apponyi Antal-féle Jabloniczai-uradalom híres szép erdei fenyvesei, itt-ott tölgyesei futóhomokon történt mesterséges telepítések.

A Delibláti homokpuszta 50.000 kat. hold kiterjedésű. Ennek a beerdősítése Bachhofen Ferenc erdőigazgató javaslatára 1815-ben kezdődött és 1842-ig 9000 kat. hold lett nyár, nyír, tölgy és később füvek és cserjékkel megkötve. 1844. évben a 14-ik szerb-bánati határezrednek adták át, mely a további erdősítést elhanyagolta. A természetre akarta bízni annak megkötését.

Az 1850—60-as években 1600 darab csemetét ültettek ki kat. holdanként. Ezidőben kezdték az ákác telepítését. 1873—1882-ig az ottani erdőgondnok pótolni kezdte a hiányokat és alaposan hozzálátott az erdősítéshez. Kísérletet tett feketefenyővel és 90 kat. holdon fényesen sikerült.

1873-tól Mátyus József főerdész volt a vezető és ez 1883-tól kezdte a fedést alkalmazni. DK szélirányra merőlegesen 2 ölnyi távolságban futó sorokban 3' hosszú boróka- és nyárgallyakat fektetett le sűrűn a homokra s hogy a szél el ne vigye — keresztberakott rudakkal terhelte meg. A befedett terület szabadon maradt részét 2 méter sor- és 1 méter csemetetávolsággal, csemetékkel ültette ki és a közöket fűmaggal bevetette. Egy kat. hold beerdősítése 1877-ig átlagban 49 forint 72 krajcárba került. Összesen 18.872 kat. hold beerdősítése 938.402 forint 59 krajcárba.

Az első vágás a homokpusztán 1840. évben (sarjerdő) tarvágás volt.

Lombfanemeknél a 20 éves vágásforduló, fenyőfaféléknél a 40—60 éves vágásforduló volt előírva részint szálaló, részint tarvágással.

A delibláti futóhomokpuszta további és legújabb erdősítésével és megkötésével a legnagyobb érdemeket szerezte Ajtay Jenő ny. miniszteri tanácsos, kit a szerbek üztek ki onnan.

A trianoni reánk erőszakolt békediktátummal a Morvasíkságot és a Deliblátot elvesztettük, hanem azért bőven maradt még futóhomok és megkötött rossz homok, melynek értékesítése érdekében tartatott a II-ik homoknagygyűlés. A Majthényi-síktól fel egész Bereg, Ung és Ugocsáig, tehát Szatmár és Szabolcs vármegyék jórészét eredetileg erdők borították. Ennek maradványai Szatmárnémeti város, Szaniszló, Vállaj, Mérk, Jánk, Majtis, Encsencs, Nyirvasvári stb. községek határában fekvő síksági erdők. Az erdők jórészét azután a kapzsiság elpusztította és felszabadult a Nyirbátortól fel és lefelé fekvő területek homokja, úgy, hogy újabban ismét erdősíteni kellett. Nagyobb megkötéseket végeztek a gróf Dégenfeld Pál, gróf Mailáth József, özv. gróf Forgách Lászlóné, báró Podmaniczky Géza, dr. gróf Forgách Balázs, gróf Dessewffy-hitbizomány, gróf Dessewffy testvérek.

gróf Zselénszky Róbert, gróf Károlyi Lajos, Debrecen város, gróf Károlyi Gyula stb. a Tiszántúlon. A Duna—Tisza közén a legnagyobb erdősítők voltak a peszéradacsi kir. uradalom, gróf Uzovits Majláth, Kecskemét város, a kalocsai érsekség, néhány balatoni Farkas (Kerekegyháza), gróf San Martino di Valperga Enrico, a kalocsai főkáptalan, örgróf Pallavicini, Szeged város stb., stb.*

Tehát úgy az állam, mint a városok és uradalmak, községek és kisebb birtokosok is már régen megoldották a homok erdősítés útján való értékesítésének problémáját. Az 1879. évi XXXI. t.-c. 4. §-a tiltja az irtást oly erdőkben, melyeknek eltávolítása által a futóhomok terjedésének út nyitassék, a 47. §. az ez ellen vétőket kat. holdanként 100—400 forintig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja. A 105. §. oly területeket, melyeknél a futóhomok továbbterjedése végett a talaj megkötése közgazdasági szempontból szükséges, beerdősítendőnek mond ki és azoknak a 4. §. alapján való kezelését rendeli el.

A következő §-ok a kijelölés, beerdősítés stb. iránt intézkednek. Tehát az 1879. évi XXXI. t.-c. már 50 évvel ezelőtt rendelkezett a futóhomokterületek megkötéséről, a magyar erdészet pedig, mint fentebb már említettem, több mint 100 évvel ezelőtt megkezdte a futóhomokok megkötését erdősítéssel.

Mindazonáltal óriási homokterületek vannak még értékesítetlenül a Duna—Tisza közén. Elég, ha rámutatok Kiskunhalas határára, ahol mintegy 25.000 kat. hold ilyen terület van.

Ezen területek homokja úgyszólván lépésről-lépésre változik. Kissé nedvesebb részük fűvel fedett, legnagyobb részükön azonban a pirosítón, az árvalányhajon és kutyatejféléken kívül más növényzetet alig talál az ember. Ezek hol birka-, hol pulykalégelők. Hogy mily csekély értéket képviselnek, arra jellemző, hogy például Kiskunhalas határában mintegy 60 kat. hold oly futóhomokterület is van, melynek gazdája nincs. A birtokosok maguk sem ismerik birtokaik határát. A szegénységre jellemző, hogy ott találhatók még az úgynevezett putrik, homokba vájt

* Szeged thj. város erdeinek megteremtője Kiss Ferenc ny. miniszteri tanácsos, Szabadka város erdeinek Kallivoda Andor ny. miniszteri tanácsos és Takács János m. kir. erdőtanácsos a megalkotói.

emberi lakások. Orgovány, Bócsa, Prónayfalva, Szabadszállás, Rém egyes részei, a jánoshalmi Illancs stb. valóságos Paflagoniák. Kecskemét város határának jórésze szintén ilyen futóhomok volt. Ma a Kecskemét—Fülöpszállás vonalmenté valóságos paradicsom. Szőlők és gyümölcsösök.

A kormány a trianoni reánk erőszakolt békeszerződés megkötése után hozta meg az 1923. évi XVIII. és XIX. t.-cikket.

Az utóbbi az Alföldfásításról, a homok megkötéséről stb. intézkedik.

Az állam ingyen adja a birtokosoknak a csemetéket, kat. holdanként 50 pengőig, kamatmentes, 20 év alatt törlesztendő kölcsönt és ideiglenes adómentességet.

Hogy kössük meg és hogy erdősítsük a homokot? Miután a homok minősége úgyszólván lépésről-lépésre változik, nagyon meg kell válogatnunk azt a fanemet, melynek csemetéit kiültetjük. A nedvesebb, jobb területekre telepítsünk kocsányos tölgyeket, magas körist, kanadai nyárt, égert. A rosszabb laposokra, hol a talajvíz magasan áll, ültessünk erdei fenyőt, a bukákra fekefenyőt, a hullámos részekre, ahol a talajvíz nincs magasan és jobb a talaj, ültessünk akácot. Azzal köthetjük meg a futóhomokot.* A fehér, szürke és fekete, gatyás és jegenye-nyárat telepítsük a kissé szárazabb helyekre.

Mi a célja az erdősítésnek? Az erdősítéssel nevelt erdő fái megtörik a szelek erejét, lehulló lombjuk és tűik javítják korhadó humuszukkal a talajt. Maga az erdő klimatikus helyzetére jó befolyással van, mert javítja a levegőt, tisztítja. A fa lombja nappal oxigént fejleszt, tehát növeli a levegő oxigéntartalmát, ózondússá teszi. Az erdő nem engedi egyszerre elpárologni az eső folytán a földbe került vizet és így növeli a páratartalmat és a harmatképződést.

Hogy erdősítsünk? Lombfanemeknél ajánlatos a 150 cm sor- és 150 cm csemetetávolság. Fenyőféléknél maximum 125 cm legyen a sor- és csemete-távolság. Ez azért szükséges, hogy a

* A Morvasíkságon, Pozsony megyében, árpamaggal vetik az erdei fenyőmagot és magas szárral learatva, megmarad az erdei fenyő erdősítés, melyet tetszés szerint ritkítanak. A Morvasíkságon igen sok ilyen beerdősített szántót találunk a szántók között.

fenyők ágpereszlenei meg ne vastagodjanak, a csemetét felefele való növekvésre bírja, a talajt pedig mielőbb beárnyalja.

Az akác gyors fejlődésénél fogva rengeteg tápanyagot von el a talajtól és így maga részére nagyon hamar kiéli a talajt. Innen magyarázható, hogy az akácnál az első vágás faanyaga mindig nagyobb mint a másodiké, a másodiké pedig mint a harmadiké stb. Innen van az, hogy egy és ugyanazon területen — még a legjobban is akáccsemetét ha nevelünk — az újabb vetések eredménye mindig gyengébb.

Kifizetődik-e a homok erdősítése? Igen. Mert, ha például akácnál csak 40 m^3 fatömeget veszünk 20 évi vágásfordulóra — annak értéke megfelel 400 pengőnek. Ha talajértéke 80 pengő és a kat. holdankénti erdősítés költsége 50 pengő — úgy 5 százalék kamattal számítva befektett tőkénk 20 év alatt 345 pengőre emelkedik — nekünk azonban ezzel szemben 400 pengőt hoz. Az előhasználatok bőven fedezik az őrzési költséget, sőt hasznot is hoznak.*

Ha megfelelő talajon ültetünk kanadai nyárt — mint például Szabadka meg nem szállott területén 30 évvel ezelőtt telepített kanadai nyárt, melynek ma a mellmagassági átmérője 80 cm és magassága 30 m. annak köbtartalma köbméterekben a 7 cm-nél vékonyabb ágrészek kivételével 8 m^3 . Ha ilyen törzsünk csak ötven egy kat. holdon — úgy annak fatömege 400 m^3 . Ha ennek az átlagos m^3 -enkénti értékét csak 10 pengővel vesszük (gyufa, fűrészárura alkalmas és tűzifa) — úgy 4000 pengő a mi kanadai nyárunk kat. holdankénti értéke.

Pedig a mi befektetésünk maximum 150 pengő a talajértékkel, ami 5% mellett 30 év alatt 648 pengő 15 fillérnek felel meg. Tehát nem számítva a 30 év alatti előhasználatokat, befektetett 150 pengőnk, mely 5% mellett 30 év alatt 648 pengő 15 fillérre emelkednék — nekünk 4000 pengőt hoz, tehát a haszon nagy.

Telepítsünk erdei fenyőt.** Ennek befektetése maximum

* Szeged város legelőjén — marhaállásos helyen — 35 évvel ezelőtt létesített akácos 226 köbmétert adott holdanként. Természetes, ez ritkaság.

** Az összes alföldi homokterületeken igen szép sikerrel telepíthető. Fejlődése gyorsabb a feketefenyőnél és a talajvízemelkedést nemesak elbírja, de szereti is, fája pedig értékesebb.

150 pengő a talajértékkel. Legyen a vágásforduló 60 év. 150 pengő 5% nagy kamat mellett 60 év alatt 2081 pengő és 85 fillérre emelkedik.

Ha az a fenyő a legrosszabb termőhelyen nőtt is, 100 m³-t ad, de feltétlenül meg adja a 150 m³-t. Ha 100 m³ épületfát veszünk és annak ára m³-ként csak 30 pengő — úgyis 3000 pengőt ér el a mi épületfánk, megmarad a tűzifa és a prima módon megjavított humuszos erdőtalajunk. Tehát az erdő telepítése még a rossz talajon is jó befektetés, jó üzlet.

Mikor erdősítsünk, ősszel vagy tavasszal? A kísérletek azt bizonyítják, hogy az őszi erdősítés eredményesebb. Kísérleti telepükön az őszi ültetés a finnyás fenyőnél majdnem 100% sikerrel járt, míg a tavaszinál alig 20% sikerrel. Ez érthető is, mert az ősszel elültetett csemeték gyökerei jobban elhelyezkednek és tavasszal hamarább fakadnak.

A homokban sok a közönséges és tarka cserebogár pajod. Ezek ellen úgy igyekezzünk védekezni, hogy ültetéskor minden csemete gyökere alá egy evőkanálnyi kál. superphosphátot hintünk. Ezt a pajod nem szereti, a csemete pedig azonnal tápanyagot talál a homokban.

A lombfacsemetéknél legyünk figyelmesek arra, hogy amennyiben a gyökerek megnyesetnek — a csemetét lehetőleg töre metszve ültessük, mert egy megnyesett gyökér egy egész törzsecskét táplálékkal ellátni nem képes és rendszerint a törzsecske elszárad, illetve a gyökérből hajt. Ez nagyon gyakori eset különösen az akácnál. Akkor ha több hajtás támad — a leg erősebbet meghagyjuk — azonban a többbit metszük. Hasonlóképen járunk el más lombfanemeknél is.

Az ültetési módok nagyon különbözök. Ahol lehetséges vagy megforgatjuk, vagy felszántjuk a talajt és mezőgazdasági köztes használattal ültetünk. Ahol nem lehetséges gödrös ültetést alkalmazunk — a gödröt mélyre ássuk. Ahol gypes a talaj — ott miként a peszéradacsi kir. uradalomnál dívik, kelet-nyugati irányban 1 méter távolságban ekével barázdát vonunk és ezen barázdákba ültetjük el különösen a fenyőcsemetéket 30—40 cm távolságra. Ezzel elérjük, hogy pótlás nem szükséges. Ezekbe a barázdákba 1 éves fenyőcsemetéket is ültethetünk. Előnye, hogy a csemete a nap heve ellen a barázdában védve

van és hogyha eső esik — a barázdában tovább is nedves marad a talaj. Ahol valóságos futóhomok van — ott védősövényt készítenk boróka vagy gallyak leszúrásával merőlegesen az uralkodó szélre és ennek a védősövénynek a védelme alatt ültetjük a csemetét.

Őszi ültetésnél mindig valamivel mélyebben ültetjük a csemetét és a talajt kissé le is tapostatjuk — nehogy a csemete fel-fagyjon és így elpusztuljon.

Mily korú csemetéket ültessünk? Akácot egyéves korban, tölgyet, kőrist, éger, gyertyánt lehetőleg kétéves korban. Nyárféléket dugványozhatunk, vagy egyéves gyökeres dugványokat ültetünk. Fenyőt — erdeit és feketét — ültethetünk egyéveset is. de legjobb a kétéves átiskolázatlan csemete. Miután a síma fenyő is jól fejlődik a homokon — azt is kétéves korában ültessük. Ebben a tekintetben nézeteltérések vannak a szakemberek között. Az egyik csak erős átiskolázott 3 éves fenyőcsemetét akar ültetni, — a másik azt mondja, hogy az átiskolázást megsínyli a csemete és a 2 éves úgynevezett magági, vagy 1 éves csemete, ha kiültetetik csak egyszer vétetik alá az átültetés procedurájának és a kiültetési helyén fejlődhetik békében. A kísérletek az utóbbi mód helyességét igazolták.

Értékesítsük mindenképen parlagon heverő homokjainkat ott, ahol mezőgazdaságilag használhatók trágyázás mellett mezőgazdaságilag, vagy gyümölcsös- és szőlőtelepítéssel. A legrosszabb talajokat pedig erdősítsük.

Ezzel használunk magunknak és használunk a köznek. A köznek az által, hogy nem importálunk fát és nem adunk ellenségeinknek saját természetete fánkért 150—160 millió pengőt évente, hanem magunk látjuk el magunkat és egy határzár esetén nem leszünk kitéve elpusztulásnak.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Egyesületi összejövetelek. Értesítjük tisztelt tagtársainkat, hogy egyesületünk székházában tartani szokott csütörtök délutáni összejöveteleink iránt az érdeklődés mind fokozottabb mértékben jelentkezik. A kedélyes délutánok, amelyeken a kollegák igen gyakran érdekes szakkérdéseket is megvitatnak, igazi kolleghiális összetartásról tesznek tanuságot. Az összejöveteleket továbbra is folytatólagosan minden csütörtök délután 5 órai kezdettel tartjuk meg.

Felkérjük úgy a budapesti, mint vidéki tagtársainkat, hogy csütörtök délutáni összejöveteleinken minél számosabban résztvenni sziveskedjenek.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Az Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező
alap zárszámadása az 1928/29. évről.

I. Zárszámadás.

Folyószám	T á r g y	M. kir. posta- takaréknál		A Magyar Földhitel- intézetek Országos Szövetségénél				Együtt	
		készpénz		folyószámla értékpapír					
		P	f	P	f	P	f	P	f
	Bevételek:								
	Maradvány az 1927/28. évről								
1.	Az alaptokénél	—	—	7628	58	34	40	7662	98
2.	A tartaléktokénél	—	—	4160	18	—	—	4160	18
3.	A folyókezelésnél	368	69	11627	74	—	—	11996	43
	Folyó évi bevételek:								
4.	Járulékok és adományok	9363	51	—	—	—	—	9363	51
5.	Gyümölcs-özö ökek kamatja	7	98	1690	91	—	—	1698	89
6.	Különféle bevételek	16	—	—	—	—	—	16	—
7.	Átutalás az Altruista-ban- ból a postatakarékba	950	—	—	—	—	—	950	—
8.	Átutalás a postatakarékból az Altruista-bankba	—	—	2300	—	—	—	2300	—
9.	Gyümölcsözöleg elhelyezett tókék	—	—	—	—	—	—	—	—
10.	Átutó bevételek	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	Értékmények segélyrészle- tekre	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bevételek összege	10706	18	27407	41	34	40	38147	99
	Kiadások:								
1.	Kifizetett segélyek	6965	—	—	—	—	—	6965	—
2.	Kezelési kiadások	508	44	4	41	—	—	512	85
3.	Különféle kiadá- sok	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Átutalás az Altruista-ban- ból a postatakarékba	—	—	950	—	—	—	950	—
5.	Átutalás a postatakarékból az Altruista-bankba	2300	—	—	—	—	—	2300	—
6.	Gyümölcsözöleg elhelyezett tókék	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	Átutó kiadások	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Értékpapírvásárlásokra for- dított összeg	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kiadások főösszege	9773	44	954	41	—	—	10727	85
	Összehasonlítás:								
	Bevételek összege	10706	18	27407	41	34	40	38147	99
	Kiadások összege	9773	44	954	41	—	—	10727	85
	Maradvány az 1928/29. év végén	932	74	26453	—	34	40	27420	14

II. Az 1928/29. évi tiszta jövedelem és az alaptőkét megillető $\frac{1}{5}$ rész kiszámítása.

a) Valódi bevételek.

1. Járulékok és adományokból befolyt	9363 P 51 f
2. Gyümölcsöző tőkék kamataiból	1698 „ 89 „
3. Különféle bevételek	16 „ — „

A valódi bevételek összege 11078 P 40 f

b) Valódi kiadások.

1. Kezelési kiadások	512 P 85 f
2. Különféle kiadások	— „ — „

A valódi kiadások összege 512 P 85 f

Összehasonlítás.

A valódi bevételek összege	11078 P 40 f
A valódi kiadások összege	512 „ 85 „

Tiszta jövedelem 10565 P 55 f

Ebből az tartaléktőkét megilleti a Szabályzat 16. §.

4. pontja alapján 322 P 41 f

Marad 10243 P 14 f

A tiszta jövedelem $\frac{1}{5}$ -e $10243.14 : 5 = 2048.63$ P, maradna tehát kiosztható 10243.14 P — 2048.63 P = 8194.51 P; mivel pedig a segélyek csak pengőben oszthatnak ki, ennélfogva az alaptökére, illetve ebben az évben a Szabályzat 17. §-a alapján a tartaléktökére esik 10243.14 P — $8194.$ — P = 2049.14 P.

III. A tartaléktőke nyilvántartása.

Maradvány az 1927/28. évről	4160 P 18 f
Az 1928/29. évi kamatok	322 „ 41 „
Megszüntetett segély	45 „ — „
Az 1928/29. évi jövedelem $\frac{1}{5}$ része	2049 „ 14 „

Összesen 6576 P 73 f

Le a kiadást 45 „ — „

A tartaléktőke maradványa 1928/29. év végén (III.) 6531 P 73 f

IV. Az alaptőke nyilvántartása.

Maradvány az 1927/28. évről	7662 P 98 f
Gyarapodás-apadás	— „ — „
Az alaptőke maradványa az 1928/29. év végén (IV.)	7662 P 98 f

V. Folyókezelés.

Tiszta vagyon az 1928/29. év végén (I. szerint)	27420 P 14 f
Levonva a tartaléktőkére eső részt (III. szerint)	
6531 P 73 f és az alaptőkére eső részt (IV. szerint)	14.194 „ 71 f
7662 P 98 f	
Marad folyó kezelésre (V. szerint)	13.225 P 43 f

VI. Segélyek nyilvántartása.

a) Az 1927/28. évre engedélyezett segélyek.

1. Maradvány az 1927/28. évről	90 P — f
2. Az 1928/29. évben megszüntettetett	45 „ — „
Összesen: a)	45 P — f

b) Az 1928/29. évben engedélyezett segélyek.

1. Engedélyezés az év elején	6790 P — f
2. Engedélyezés az év folyamán	230 „ — „
Összesen	7020 P — f

Megszüntetés az év folyamán . . . — „ — „

Marad összesen: b) . . . 7020 „ — „

a) és b) együtt . . . 7065 P — f

Kifizetés az 1928/29. év folyamán (I. szerint) . . . 6965 P — f

Marad hátralék az 1928/29. év végén 100 „ — „

Az 1929/30. tanévre kiosztható . . 8194 P — f

Budapest, 1929. évi július hó 4-én.

Dr. Szabó Sándor s. k.,
erdőszámintanácsos, az Alap számvivője.

Jelen zárszámadást megvizsgáltuk, az Alap naplójával, főkönyvével, valamint a számadási okmányokkal egyezőnek és helyesen összeállítottak találtuk.

Budapest 1929. évi július hó 8-án.

Székács Vince s. k., Irinyi Aurél s. k., Fröhlich Brunó s. k.,
m. kir. főerdőintanácsos. m. kir. főerdőintanácsos. m. kir. főerdőintanácsos.

24.080/1929. F. M. sz.-hoz.

Felülvizsgáltatván, helyesnek találtatott.

Budapest, 1929. évi augusztus hó 10-én.

Vallent s. k.,
m. kir. főerdőszámintanácsos, csoportfőnök.

456—1929. sz. Közhírré teszem, hogy a vajdaszentiványi születésű Szabadi János részére 1918. évi augusztus 30-án 16. törzskönyv lapszám alatt a vadőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítvány elveszvéen, ahelyett nevezett részére hiteles másolat adatott ki. Királyhalom, 1930. évi február hó 8-án. *Katona István* m. kir. erdőtanácsos.

I R O D A L O M

A Börzsönyi-hegység sielő térképe és kalauza most jelent meg az *Allami Térképészet* kiadásában. A térkép a Magyar Síszövetség hivatalos térképe. A kalauz a téli Börzsöny legalaposabb ismerője, *Magaziner Pál* munkája. A térkép a budapesti sízők körében is nagy érdeklődésre számíthat, minthogy sízőink nagyrésze — különösen az idei enyhe télen — a budai hegyekről a Börzsönybe szorul. A Börzsönyi-hegység ugyanis a főváros közelében a legalkalmasabb síterület. 900 m-re felszökő hegyein a hó állandóbb, mint a budai hegyeken, vagy akár a Pilisben.

A hatszínű térkép teljesen új munka: az első 1:50.000 méretarányú, várva-várt modern turista-térkép. Minden vonalából a gyakorlott és sokat járt, hegységet alaposan ismerő síző helyszíni tapasztalatai szólnak felénk. A *siutakat* élénkpiros szín, a fel- vagy lemenetelre, illetőleg lesiklásra alkalmas irányokat nyílak jelzik. Az utak mellett — akárcsak a vasúti menetrend térképén — számok, melyek a kalauz megfelelő túráira utalnak. Kalauz és térkép imígyen a legszorosabb kapcsolatba kerül. Túraprogram-munkát könnyen és gyorsan tervezhetjük meg.

A nagy gonddal, temérdek helyszíni megfigyeléssel írott kalauz is merőben újszerű. Nemcsak azért, mert a Börzsönyi-hegység első ilyen kalauza, de mert mint turista-kalauz is sok praktikus újítást valósít meg. Rövid útszakaszokat ír le, valamennyit számozza s az útszakaszok számait a térképen is alkalmazza. Ezzel a szinte magától adódó újítással módfelett megkönnyíti a túratervek összeállítását.

A kalauz elején a hegység általános ismertetését találjuk. Ezt a kiindulóállomások, szálláshelyek tüzetes leírása követi. Legtöbbet azonban a térképen is számozott túrákkal foglalkozik.

A térkép és kalauz a Börzsöny sízőinek nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt. Ára a kettőnek 2.50 P.

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hírek. Vett értesülés szerint *P. Nagy* Sándor kollégánk, igazgatóválasztmányunk volt tagja, 1929. év végével megvált a Veszprémi Faipari R.-T.-nál viselt vezérigazgatói állásától s a jövőben a Veszprémi Fakereskedelmi R.-T.-gal, mely több régi fakereskedelmi cégből alakult, fog együttműködni. Kollégánknak új vállalkozásához sok szerencsét kívánunk.

Halálozások. *Gasparez* Lajos, a régi orsovai m. kir. erdőhivatal volt erdőrendezője, aki a román megszállás alatt Orsován maradván, ott hasonló állást töltött be, hűdéses betegségének gyógykezelése végett múlt évi december havában feljött Budapestre, a Herczog-klinikára, ahol azonban f. évi január hó 5-én 58 éves korában hirtelen elhunyt. Hült tetemét január hó 7-én a Kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra. Temetésén több volt kartársa jelent meg. Benne a régi gárda egyik kiváló erdőrendezője hunyt el.

Gaádi *Kayser* Sándor ny. erdőtanácsos, egyesületünk rendes tagja f. évi január 20-án, életének 67-ik évében Gödöllőn elhunyt. A megboldogult a zágrábi kir. erdőgazgatóságnál 1888-ban kezdte szolgálatát, 1901-ben pedig, mint főerdész, a glinai erdőgondnokság vezetője lett. 1911-ben a vinkovcei főerdőhivatalhoz került, ahol mint építésvezető teljesített szolgálatot. 1915-ben kinevezett erdőtanácsossá, az összeomláskor Budapestre menekült, majd 1922-ben végleges nyugdíjba helyeztetett. Szolgálatá alatt különösen mint építész tűnt ki. Nevéhez fűződik egy színtező műszer felfalálása, amely a párisi kiállításon kitüntetésben is részesült. Társadalmi és baráti körökben egyéniségét nagyon kedvelték, mert kiválóan értett hozzá, hogyan lehet társait jókedvre hangolni. Temetésén a gödöllői kollégák vettek nagyobb számban részt.

Béke hamvaikra.

A szakképzett erdészeti altisztek kitüntetése. Igazgatóválasztmányunk 1929. évi november hó 25-én tartott ülésében báró Waldott Kelemen alelnökünk indítványára hozott határozata alapján az erdészeti személyzet kitüntetése érdekében felterjesztéssel fordult a földművelésügyi minisztérium 1930. évi január hó 13-án kelt 27736/1929. I. l. szám alatt valamennyi vármegye és thj. város főispánjához az alábbi rendeletet intézte és egyben felhívta egyesületünket, hogy e rendeletet az érdekeltek körében minél szélesebb körben ismertessük. Maga a rendelet következőképen hangzik:

Abból a célból, hogy az ország erdőgazdaságaiban alkalmazott szakképzett altiszteknek serkentő példát nyújtsanak és hogy az általuk nehéz körülmények között becsülettel és hűséggel teljesített, sok esetben életveszéllyel is járó szolgálat erkölcsi elismerésben részesüjön, az olyan szakvizsgázott erdőőröknek, akik szorgamuk, magatartásuk és jóra valósságuk által társaik közül kitűnnek, hűséges szolgálatuk elismeréseképpen elismerő oklevelet kívánnak adományozni, esetleg őket más kitüntetésben részesíteni.

E célból a kitüntetésre javaslatba hozandó egyének nevét, lakhelyét, személyi adatait szolgálati viszonyuk körülírása mellett Méltósággal kell az illetők szolgálatadójának *legkésőbb 1930 április hó 1-ig közölni.*

A kitüntetés iránt a javaslatba hozott erdészeti altiszt (erdőőr) egyhelyben való szolgálati idejének tartamát, életkorát, családi állapotát és viszonyait, valamint a multban lezajlott rendkívüli időkben szolgálatadójával szemben tanúsított magatartását s hogy *ilyenféle kitüntetésben még nem részesült*, magába foglaló és igazoló helyhatósági bizonyítványok csatolása mellett *legkésőbb 1930 május hó 1-ig* Méltóságod tesz hozzám előterjesztést.

Felkérem ebből kifolyólag Méltóságodat, hogy a kormányzatára bízott törvényhatóság területéről az olyan szakvizsgázott erdőőröket, akik példás és hűséges viselkedés mellett egy szolgálatadónál legalább 25 évet töltöttek el, elismerő oklevélre *legkésőbb a fent említett időpontig* hozza javaslatba.

Megjegyzem, hogy a szolgálati idő kiszámításánál tekintetbe kell venni az időközben teljesített katonai szolgálat idejét is.

Előterjesztésénél különös figyelmet méltóztassék fordítani arra, hogy elsősorban az olyan szakvizsgázott erdőőrök hozassanak javaslatba, kik szolgálatadóikkal szemben a multban lezajlott szomorú állapotok alatt is hűséges és odaadó magatartást tanúsítottak.

Tájékoztatásul megjegyzem, hogy a javaslatba hozottak közül a szolgálati idő figyelembevételével elsősorban a hosszabb ideig szolgáló erdőőröket fogom kiválasztani és még megemlítem azt is, hogy olyan egyéneket, akik erdőőri vagy erdőgazdasági szakvizsgát nem tettek, továbbá, akik *ilyenféle kitüntetésben már részesültek*, javaslatba hozni nem lehet.

Felkérem továbbá Méltóságodat, hogy e kitüntetési akciónak a helybeli lapok útján a kellő időben minél szélesebb körben való közhírré tételéről méltóztassék gondoskodni, hogy arról úgy a szolgálatadók, mint az alkalmazottak a kellő időben értesülhessenek s így a kitüntetésre a legérdemesebb egyének legyenek előterjeszthetők.

Felterjesztéséhez a vonatkozó lappéldányt is csatolni kell.

Meg kell azonban jegyeznem, hogy az erre vonatkozó közlemények díjazását megfelelő hitel hiányában tárcám terhére nem vállalhatom.

Értesítem végül Méltóságodat, hogy e rendelet másolatát tudomásulvétel végett egyidejűleg az Országos Erdészeti Egyesületnek, a Tisza-jobbparti vármegyék Erdészeti Egyesületének, a Felsődunántúli, valamint a Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületnek is megküldöttem.

A miniszter helyett:

Dr. Mayer s. k.
államtitkár.

Hozzászólás Lippoczy Béla tisztító, erdőnevelő vágásaihoz.

Az erdő faállományát mindenestre tisztítani és gyéríteni kell, hogy csak a legértékesebb faegyedek kerüljenek be a legidősebb korosztályba. Az így nyert előhasználati fatömeget a mai viszonyok között nem tudjuk az erdőben hagyni az erdő talajának javítása céljából. Hosszabb vágásforduló mellett az előhasználati fatömeg összege kiadja a főhasználati fatömeget, ami a birtok fatermelési képességét és jövedelmét igen emeli.

A tisztítás, mint a legfiatalabb korosztály faállományában végzett előhasználat bizony még sokszor pénzbeli áldozatot kíván a birtokostól, inkább állományápolási teendő, mint használat; de azt egyes állományokban a főfaj uralomra jutása érdekében feltétlenül foganatosítani kell, mielőtt a bokrok, gyomfák, vagyis a tenyésztés tárgyát nem képező fafajok a főfafajt elnyomással fenyegetik. A tisztítást rendszeren a fiatal faállomány kiegészítésével kapcsolatosan szoktuk foganatosítani. Ha a birtokos nem tud pénzbeli áldozatot hozni a tisztítás érdekében, akkor is csak addig várunk a tisztítással, míg a tisztításból nyert rőzsfa a tisztítás foganatosításának költségét fedezni tudja. A tisztítás nem sok szaktudást igényel, mert a gazdasági tervben megállapított főfafaj és a tenyésztés tárgyát képező többi fajok egyedei érintetlen maradnak, a gyomfákat pedig kihasználjuk s ha így kisebb állomány nélküli területek mutatkoznak, oda erőteljes eseteteket ültetünk.

A legfiatalabb és legidősebb korosztályok közötti korosztályok faállományában végzett előhasználat, vagyis a gyérítés foganatosításához már több szaktudás szükséges, ezért a faállomány gyérítési munkálatainak vezetése nagyobb erdőbirtokon már kellőképen kioktatott altisztai személyzetet igényel.

Ha nincs megbízható altiszt és az erdőmérnök nem állhat nap-hosszat a gyérítómunkások mellett, — ami igen gyakori eset, — akkor kényszerűségből szokott úgy intézkedni, hogy csak a teljesen elnyomott faegyedeket szabad kihasználni.

Mi gyérítési szabálynak tartjuk, *hogy előhasználat alá esik minden faegyed, amelyik nálánál értékesebbet meggátol a fejlődésben.* Ezen tétel szem előtt tartásával, ahol meg van a kellő sűrűség, elegyes állományokban kihasználjuk a gyomfát, amelyek a tenyésztés tárgyát nem képezik, a tenyésztés tárgyát képező faegyedek közül azokat, amelyek a főfaj uralomra jutását gátolják; elegyetlen állományokban pedig csak a hibás, beteges egyedeket és a teljesen elnyomottakat.

Tehát kihasználjuk mindazon faegyedeket, melyek náluknál akár faji, akár műszaki szempontból értékesebb egyedeket a fejlődésben meggátolják.

A közbeszorult és uralkodó faegyedeknek gyérítés címén való kihasználása, vagyis a záródás megbontása csak az elegyes állományokban a főfaj uralomra jutása érdekében, az elegyetlen állományokban pedig értékes műfa nevelése érdekében indokolt, mert a nem életképes faegyedek az elegyetlen állományokban amúgy is lemaradnak az életküzdlemben, ezeket csak akkor használjuk ki, ha már tényleg elnyomott egyeddé váltak, de csupán az előhasználati fatömeg gyarapítása céljából nem indokolt a záródás megbontása. A gyérítéseket inkább többször lehet majd megismételni, de feltétlenül óvatosan kell végezhajtani. A záródásban résztvevő faegyedet, ha csak nálánál értékesebbet nem gátol a fejlődésében, nem indokolt csak azért kihasználni, mert a szakember azt nem tartja életképesnek, hanem be kell várni, míg az illető faegyed elnyomott voltával beigazolja, hogy tényleg nem életképes.

Székesfehérvár, 1930. évi január hó 20.

Braxatoris Zoltán.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Közgazdasági Bizottságának ülése.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Közgazdasági Bizottsága január hó 27-én foglalkozott az új erdőtörvénytervezettel.

A tervezetet hosszabb szabad előadásban Kallivoda Andor tagtársunk ismertette s az előadás után érdekes és tartalmas vita indult meg.

Szükségesnek tartottuk a jegyzőkönyv idevonatkozó részét, valamint a kamarához intézett és a kamara igazgatója által felolvasott levelet teljes szövegében közölni annak igazolására, hogy az erdészeti és mezőgazdasági érdekeltségek álláspontja között eltérés úgyszólván alig van.

Kallivoda Andor erdőmérnök, ny. min. tanácsos, az új erdő-törvénytervezetről tartott előadásában — melynek teljes szövege a jegyzőkönyvhöz csatoltatott, — ismerteti azon körülményeket, — így például a régebbi törvények hiányossága, a háború utáni

törvények és rendeletek túlzásai, a területi változásokból eredő fahiány, stb. — amelyek egy, az erdőgazdaság minden életjelen-ségére és a mai viszonyoknak megfelelő erdőtörvény megalkotá-sát tették szükségessé. Ismerteti a törvénytervezet főbb rendel-kezéseivel kapcsolatban az erdőbirtokosok és az országos erdő-szeti egyesület észrevételeit, melyek főleg az erdőgazdálkodás szabadságát és magánérdekek túlságos korlátozását kifogásolják, elfogadják azonban a törvénytervezetnek azon legfontosabb ren-delkezését, hogy minden erdőbirtok hatóságilag jóváhagyott üzemterv szerint kezelendő. Végül köszönetét fejezi ki a mező-gazdasági kamarának az erdőgazdaság, mint a mezőgazdasággal testvér gazdasági ág iránti érdeklődéséért.

Vitéz *Purgly* Emil az Alföld szempontjából szól a kérdéshez. Nagy jelentőséget tulajdonít a fásításnak, ezt azonban szerinte úgy kell megoldani, hogy abból a mezőgazdaságnak kára ne legyen. A tervezet nem definiálja teljes pontossággal, hogy mit nevezünk erdőnek, szerinte csak azt, aminek talaja feltétlen erdő-talaj. Ugyanis a fásításnak nem mindig erdősítés a célja; lehet az park, sorfa, vagy ú. n. remis és ha a tulajdonos rendelkezését ezekre is korlátozzák, esetleg meggondolja, hogy a jövőben ilye-neket létesítsen. Az Alföldön tehát külön elbírálás alá kell venni azokat az erdőket, amelyek nem kizárólagos erdőtalajon vannak. Ezeknél sem ajánlja a korlátlan rendelkezést, legyen bizonyos megszorítás, de miután közgazdasági és szociális érdek, hogy mennél több területet vegyünk mezőgazdasági művelés alá, meg kellene engedni, hogy ilyen mezőgazdasági művelésre alkalmas területen levő erdők helyett kizárólagos erdőtalajon lehessen erdőt telepíteni mintegy csereképen, természetesen tekintetbe véve a meglevő erdőnek szélfogó, vagy páráképző hasznát. Egy másik kérdés a fásítás keresztülvitele. Tanyák befásításánál, sor-fáknál, a határookra való faültetésnél is óvatosságra van szükség. Most ugyan a parcellázás megállott, de feltehető, hogy a közgaz-dasági egyensúly helyreállításával ismét meg fog indulni és ha a fák által való beárnyékolást túlságosan károsnak állítjuk be, ez — különösen az apró birtokoknál — a fásítást akadályozza. A kér-dést tehát úgy kell megoldani, hogy kölcsönös megelégedésre szol-gálgjon és ezért kívánonak tartja, hogy a mezőgazdasági kérdé-sek elbírálása, vagy az erdőtalajok megállapítása, amit a tervezet az erdőigazgatóság hatáskörébe utal, gazdasági szervekre bízás-sék. A magában vett erdőtörvényt teljesen magáévá teszi, elis-meri, hogy a meglevő erdőket nagy kímélettel kell kezelni, mégis nem tartja helyénvalónak a túlságos szigort, a vágás túlságos korlátozását, mert bizonyos fokban alkalmazkodnunk kell a mai viszonyokhoz is és arra kell törekednünk, hogy a fában való szük-ségletünk 90 százalékos behozatalát mérsékeljük.

Dr. *Gesztelyi Nagy* László kamarai igazgató felolvassa *Uraji Csák György* Kecskemét—ballószegi lakosnak a tárgyhöz benyújtott indítványát, amely a jegyzőkönyvhöz esatoltatik.

A levél szószerinti szövege a következő:

Ballószeg, 1930 december 20.

Uraji Csák György
Gazdasága
Ballószeg, Pest m.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara
Tekintetes Igazgatóságának,

Kecskemét.

Ismerve azt a munkát, melyet kamaránk a terméketlen homokbuckák hasznosítása tekintetében évek óta kifejt, s tudva, hogy ennek egyik módjaként az erdősítést és fásítást hirdeti, legyen szabad nekem, mint lelkes erdőbarátnak azon kérelmet előterjeszteni, miszerint az erdősítések minél népszerűbbé tétele és minél nagyobb területek beerdősítése érdekében az új erdőtörvénytervezet egyes rendelkezéseivel szemben állást foglalni méltóztassék.

Kérelmem mindenesetre furesán hangzik, hiszen ez az új törvénytervezet is az erdővédelem jegyében született. Elismerem, hogy a már meglevő erdőket a tervezet drákói rendelkezései és büntetési szankciói megvédhetik a szakértelem nélküli, sokszor vandál pusztításoktól, állítom azonban, hogy a további erdősítéseket, s gazdasági fásításokat nagy mértékben fogják hátráltatni.

Tudjuk, hogy az alföldi lakosság, sajnos, ellenszenvvel viseltetik az erdővel szemben. Ő az erdőnek csak az árnyékát látja, amely talán pár kilóval csökkenti az erdőmenti, amúgy is gyenge rozs vetésének a hozamát, s látja a fán a szarka- és varjúfészket, ami a baromfira jelent veszedelmet. Ezzel a beléjük gyökerezett averzióval szemben teljesen meddő dolog például a fásítások bioklimatikus hatásáról előadásokat tartani nekik, vagy cikkeket írni a számukra. Vonatkozik ez elsősorban azokra a gazdákra, akik helyi elzártságuk folytán, gazdasági és kulturális elmaradottságuk miatt csupán az említett primitív szempontok figyelembevételével tudják mérlegelni az erdősítés következményeit. De vannak már olyanok is, kik emellett azért is kerülnek az erdő-sítést, mert ki akarják zárni a hatóság, az erdőhivatal beavatko-zását.

Mint érdekességet említem meg, — ami jellemző a magyar parasztgazda (sajnos, nem alaptalan) bizalmatlanságára és gyanakvására, — hogy még mielőtt az új erdőtörvénytervezetről még

csak sejtelmünk is lehetett volna, két jómódú pusztai gazda előtt igyekeztem bizonyítgatni az erdősítés előnyeit, s állítottam, hogy csak a hatóságilag elrendelt, s véderdőnek nyilvánított erdősítéseknel lehet helye a hatósági beleszólásnak, a szabad rendelkezés korlátozásának, de szó sem lehet erről az önként, saját jószántunkból végzett erdősítéseknel. Megemlítettem, hogy az utóbbi években magam is kb. 17 hold erdőt telepítettem, s összesen kb. 3500 m. hosszú fasort létesítettem már a birtokomon, s mint láthatják, szó sincs rendelkezési jogom korlátozásáról.

— Csak tessék várni, — mondta öreg szomszédaim egyike, — majd rákerül a sor erre is. Nem ültetek én a birtokokom egyetlen fát se, mert majd meglátja az úr, maga is az államnak ültette az erdőt, nem magának.

Akkor méltatlankodtam szomszédom renitens, s pesszimista elvei fölött, ma azonban, mikor már ismerjük az új erdőtörvénytervezet rendelkezéseit, szégyenkezve kell elismernem, hogy öreg gazdaszomszédom messzebb látott, mint én.

Ugyanakkor a másik gazda azt mondta: „Amíg a bucka tetején kutyatej és pirosító van, addig az az enyém. Ha fa van rajta, az akkor a városi uraké!”

Hajlandó volnék uszításnak minősíteni ezeket a kijelentéseket, ha egyrészt nem egyszerű, őszinte tanyai magyarok szájából erednének, másrészt pedig, ha a kérdéses új törvénytervezet nem igazolná őket.

Méltóztasson csak meggondolni azonkívül, hogy milyen hatást vált ki az érdekeltekből most utólag az 1928. évi 5420. sz. F. M. rendelet, melyben a földbirtokosok holdankénti 50 pengő 20 éves kamatmentes kölcsön, s ingyen csemete kilátásba helyezésével toboroztatnak erdősítésre. Aki csak az itt kilátásba helyezett előnyökért folytatott erdősítéseket (bár az holdanként nem 50. hanem 150 P-be került), nem fog-e okozati összefüggést sejtteni a tavalyi miniszteri rendelet, s az idei törvénytervezet között? Nem mondhatja-e, hogy: „Timeo Danaos et dona Ferentes?”

De ezek csak érzelmi momentumok, s legfeljebb arra alkalmasak, hogy a rendeletek s törvények magasabb erkölcsi értékébe vetett hitet s bizalmat megrendítsék. Azonban kikapcsolva azt a kérdést, hogy vajjon hatósági kényszer, rábeszélés vagy támogatás miatt erdősített-e valaki, avagy tisztán a saját jószántából s erejéből, meg kell állapítani, hogy akár így, akár úgy, az erdősítés költsége majdnem teljes egészében mindenkép a birtokost terheli. Az a kis kamatdifferencia, s az ingyen csemete — bár köszönettel kell venni — nem sokat számít. Ezzel szemben az erdő további sorsába jóformán semmi beleszólása a tulajdonosnak nem lenne a tervezet szerint.

Már most el lehet-e képzelni, hogy a birtokosság, melyet eddig is úgy kellett fogni egyenként az erdősítéshez, ezentúl erdősíteni fog, mikor ott a mumus, hogy a beerdősített területre vonatkozólag a rendelkezés majdnem a legapróbb részletekig kiesik a kezéből s jóformán minden darab fának — még ha a saját koplálása árán nevelte is azt fel — a felhasználására hatósági engedélyt kell kérni!?

Elképzelhető-e, hogy valaki jószántából erdősíteni fog, ha évezredes magánjogunk teljes sutbadobásával még az erdőkerülők felmondása, vagy további szolgáltatásban tartása is — mint egy „placetum regium“ — a hatóságtól függ?!

Kényszereszközökkel lehet ugyan erdősíteni, hanem hogy lesz-e ebben sok köszönet, az nagy kérdés. Mindenesetre, nálamnál hivatottabb s bölesebb emberek józan mérlegelése alapján lesz eldöntve, hogy meddig mehet el a törvény az erőszakkal, úgy hogy a kár meg ne haladja a hasznót.

Bármit fog is azonban tartalmazni az új erdőtörvény, szerény véleményem szerint nem volna helyes, ha a tulajdonos rendelkezési szabadsága tekintetében nem lennének élesen elkülönítve a régi erdők, s kényszererdősítések az új, illetve saját elhátározásból telepített és telepítendő erdőktől. Nagy taktikai hiba volna már előre szigorú paragrafusokkal fenyegetni a birtokosokat, hogy mi minden történhet velük, ha erdőt telepítenek.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a birtokosok 50 pengő állami kölcsönnek egy tál lencsénél is kevesebb kamatáért hajlandók lesznek eladni függetlenségüket.

Teljes meggyőződésemm, hogy még állami támogatás nélkül is többet haladna az önkéntes erdősítés a rendelkezési szabadság törvényes biztosítása mellett, mint enélkül, bárminő támogatással.

Nagyon szerettem volna ezzel a kérdéssel a homoki nagygyűlésen is foglalkozni, s készültem is rá, azonban nagyon súlyos és fontos okok miatt, sajnos, nem juthattam fel Pestre.

Ezúton kérem tehát a tekintetes Igazgatóságot, szíveskedjék megfontolás tárgyává tenni az előadottakat, s ha osztja aggályaimat, úgy méltóztassék teljes erkölcsi súlyával állást foglalni a törvénytervezet inkriminált rendelkezéseivel szemben.

Kiváló tisztelettel

Csák György s. k.

Dr. Medveczky Károly az általános fásításhoz kíván, mint a növények és fák barátja, hozzászólni. Előadja, hogy a Duna-Tisza-köze régente jól fásított terület volt, mely azután később, főleg a török hódoltság alatt, vált pusztasággá. Boldog emlékeztű József nádornak voltak e terület újra befásítására szép tervei, de a későbbi nemzedék ezeket nem tudta végrehajtani. Fél tőle,

hogy a mostani akció is csak papíron marad. Felhivattak ugyanis a törvényhatóságok a fásításra vonatkozó szabályrendeletek megalkotására, de eredmény eddig nem igen mutatkozik. Az utak fásításával kellene a dolgot megkezdeni és faiskolák létesítését kell kényszer útján elősegíteni, mert ha a törvényt végre akarjuk hajtani, elsősorban facsemetékre van szükségünk, ezekben pedig nagy a hiány. Amint látjuk, Pestmegyében is még a fontosabb utak sincsenek fásítva. El kellene tehát rendelni, hogy minden 100 hold birtokra egy hold faiskola essék. Etekintve a Tisántúlon a fásításnak talajbeli nehézségeitől, mindenütt sajnosan tapasztalható a szándékos farongálás, sőt nem egy esetben bosszújukat egyesek úgy töltik ki, hogy a faültetvényeket pusztítják. Nagy ellensége a belterületi, illetve utcai fásításnak a villamosvezetékek helytelen felállítása. Látni kell, hogy a legszebb fákat nyáron lehetetlen módon csonkítják. A villanyvilágítást szolgáltató vállalatokat kellene kötelezni, hogy a vezetéket másképp, esetleg az úttest közepére helyezték. Nálunk régi fákat, mint például Olaszországban, alig látni, régi parkokat, közkerteket pusztítanak el igazi vandalizmussal. Ilyen esetekben a hatóságoknak kellene közbelépni. Elhanyagolt és szégyenteljes állapot tapasztalható még a temetők fásításánál is. Nincs előírva, hogy milyen fa ültethető ezekben és üzleti alapon kezelik a fásítást, vagyis, ha pénzre van szükség, a temető összes fáit kivágják. Ezt a kérdést is szabályozni kellene. A fásítás gyorsítására a municipiumoknak kellene példát mutatni, de ilyen példával a vasút sem jár elől, inkább a fák kivágásában. Hangsúlyozza, hogy az ügy főleg a szabályrendeletek késedelmes elkészülte miatt akadt meg, mert ha megmozdulnának a közületek, a közönség is követné hasznos működésüket. Szükséges még, hogy a fák szeretetét beleneveljük a népbe.

Bíró Zoltán min. tanácsos, mint a mezőgazdasággal testvérszakmának, az erdészetnek képviselője, előadja, hogy az erdészeti egyesületet a törvénytervezet bírálatánál két cél vezette és pedig, hogy a végrehajtás ne terhelje túlságosan az erdészetet és ne nyuljon túlságosan a magánjogokba. A mezőgazdasági tekintetben nagy fontossággal bíró közlegelőkre nézve az a véleménye, hogy a legelőilletőség gyanánt kiosztott területekből csak a legelőnek nem alkalmas területek erdősítendők, viszont a legelőnek alkalmas területeket ne csak lehessen, de kelljen is legelővé átalakítani. Egyes birtokok kénytelenek voltak erdőket legeltetni, ha ezek erre alkalmasak, akkor az ilyen fás legelők az erdőtörvényből kikapcsolandók. Ennek elbírálására a mezőgazdaság hivatott. Szükséges azonban, hogy ami most erdő, az maradjon annak, hogy egy esetleg beálló határzár, vagy hasonló kritikus helyzet ne okozhasson a közelmúlt időkben előfordultakhoz hasonló ka-

tasztrófát a faellátásban és ezért nem lehet megengedni, hogy a meglevő erdőket szabadon ki lehessen vágni. Az Országos Erdészeti Egyesület is amellett van, hogy a birtokos szabadon rendelkezessék az állami segítség nélkül létesített erdejével abban az esetben is, ha helyütt más helyen létesít erdőt. Úgyisintén a multban létesített bokros remisek szintén szabad rendelkezések alatt hagyandók. Az Alföld fásítására vonatkozó rendelkezések nincsenek teljesen e törvénybe belekapcsolva, például mesgyére ültetett fasorok, de már a védelem igen és ez azért fontos, mert a kártételnél nemcsak a kihágást, hanem egyúttal a kártérítést is megállapítja. Az erdőhivatalok személyzete nem elegendő arra, hogy hatásköre a fásítás minden fázisára kiterjedjen, így például a Medveezky által előadott összes eshetőségekre sem. Ennélfogva az Erdészeti Egyesület bizottsága a kis területeket fel akarná teljesen szabadítani és csak akkor tartja szükségesnek a korlátozást, ha állami kedvezményben részesülnek, vagy adókedvezményt vesznek igénybe. Ilyen módon meg lehetne találni a látszólagos ellentétek kiegyenlítését. Az Erdészeti Egyesület már a jövő hónap közze fogja tenni a módosított javaslatot és örvendene, ha a kamarának erre vonatkozó megnyilatkozásáról értesülne. Végül rámutat még arra, hogy jelenlegi behozatali többletünk majdnem teljesen a fabehozatalból ered és ez tart minket szomszédainkkal szemben függő helyzetben.

Purgly Emil előző felszólalásában még hozzáfűzi, hogy véleménye szerint különbség teendő erdőtalajon, vagy nem azon létesített erdők között; utóbbi más elbírálást igényel. Sok, csak erdőnek alkalmas talajunk van, szükséges tehát, hogy az ilyen talajra való áttelepítés útján a mezőgazdaságra alkalmas talajokon levő erdők fokozatos kiirtása megengedtesse, miután ez agrárszociális szempontból indokolható. Úgy látja, hogy az ilyen fokozatos áttelepítést az illetékes tényezők sem ellenzik; ezt úgy lehetne még megkönnyíteni, ha lehetővé tennék, hogy az áttelepítést más tulajdonában levő erdőtalajokra is lehet eszközölni, akár oly módon is, hogy annak beleegyezésével és ellenőrzésével az erdőtelepítést a költségek ellenében az állam végeztetné.

Gaylhoffer István közbevetőleg megjegyzi, hogy a fásításról alkotandó szabályrendelet tervezetét a törvényhatóságok megkapták.

Kostyán István (Abony) megjegyzi, hogy a tiszai árterületeken (hullámterek) levő füzesek erdőnek, a talaj pedig erdőtalajnak van minősítve. Sérelmes ez a birtokosokra ott, ahol az ilyen területen levő fákat fűztermelésre használják, a köztes területet pedig kaszálták, vagy legeltették. Ilyen helyen igazi erdő úgysem lesz, azért a régi állapot mezőgazdasági és szociális szempontból fenn tartandó volna.

Vitéz *Purgly* Emil erre vonatkozólag előadja, hogy tudomása szerint elvi döntés van arra nézve, hogy füzeseket nem lehet erdőnek minősíteni; ha ez így volna, akkor ez ellen tiltakoznunk kell.

Biró Zoltán hozzáteszi még, hogy az erdészeti egyesület is ezen az állásponton áll és ilyen területeken annak megállapítását, hogy mi legyen erdő, a vízügyi hatóságokra kívánja bízni.

Dr. *Kégl* János koncedálja, hogy miután kevés az erdőnk, annak szaporítását elő kell segíteni. Ha azonban a birtokost erdejének használatában túlságosan korlátozzuk, kérdés, hogy kedve lesz-e az erdősítésre? Általában is nehéz valamit kényszerrendszabályokkal előmozdítani. Az erdősítés és fásításnál is a közületeket lehet erre kényszeríteni, egyes embereknel azonban inkább a dolog célszerűségét kell a köztudatba átvinni. Birtokosainkban meg van erre a kellő megértés, azonban, ha a kényszerből utánjárás, kellemetlenség, guzsbakötöttség származik, akkor már akadályt is képez. A gazdálkodóalanyt elsősorban az érdek sarkalja, azért kerülni kell a háborús időkből származó és azokra emlékeztető törvényalkotást. Felhossa például a községekben a házak elé ültetett fasorokat, melyeket egyesek ültettek, gondoztak és úgyszólván kivétel nélkül csak akkor vágtak ki, ha már teljesen kiöregedtek; mióta azonban kimondták, hogy ezek a község tulajdonát képezik, az ültetést, gondozást és megvédést is arra bízták, amely intézkedés, sajnos, nem vált hasznára a fásítás e módjának. Mióta így van, faluhelyen nem ültetnek fát a gazdák a házuk elé. Itt vissza kellene állítani a régi állapotot és ezzel igen sokat nyerne a falvakban az utcafásítás. Ugyancsak ez mondható az útmenti fákról; amikor a megye ezeket is átvette, mindenki kivágta a magáét, de mást nem ültet helyette. Az emberekkel tehát meg kell értetni, beléjük kell nevelni, hogy minden közérdek együttal magánérdek is. Elvként kell elfogadni: határozott erős kéz a közületekkel szemben, szabadság és az egyéni érvényesülés megengedése a magánosoknál.

Biró Zoltán kéri a szakosztályt, hogy a mai ülésnek e tárgyra vonatkozó jegyzőkönyvét küldje meg az erdészeti egyesületnek.

Dr. *Medveczky* Károly abból kiindulva, hogy mindnyájan egyetértünk abban, hogy a fásítás hasznos és célszerű és azt elő kell segítenünk, a következő indítványokat teszi: 1. Amint a vállas- és közoktatásügyi minisztérium hatásköre alá tartozó birtokokon elő van írva, hogy minden 100 hold földre legyen 1 hold faiskola, ezt általánosságban kellene elrendelni. 2. A kamarának erdészeti szakosztállyal való kiegészítése.

Vitéz *Purgly* Emil erre megjegyzi, hogy, amint a tárgysorozat e pontjában is látható, a kamara foglalkozik ezzel a kérdéssel.

28. Kimutatás

a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet *alaptőkéjének gyarapítására* az 1930. évi január 1—31-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befizetett adományokról.

Befizettek: Béky Albert 2, Braxatoris Zoltán 7.50, Cseke Lajos 1, Cserneczy Károly 1.50, Csery Géza 5, vitéz Fejes József 1, Ferenczy Ferenc 10, Fischer-Colbrie Emil 20, Füstös Zoltán 2, Gloser Dezső 1, Haider Henrich 3, Hammerschmidt Ernő 2, Hinfner György 20, Horváth Rezső 4, Karácseny Sándor 5, vitéz Kiss Lajos 1, Kolecsányi László 5, Kondor Vilmos 10, Kovássy Kálmán 2, karatnai Könczey Árpád 3, Kubicza István 8, Laczkó Béla 3, Létay Gyula 10, Mayer László 5, Modrovich Ferenc 3, Muck András 2, Nagy Jenő 2, Nagy László 5, Orbán László 1, Pethő Andor 10, Petricsek István 4, Polyik Árpád 10, Sébor János 3, Seemann György 20, Speer Lipót 5, Szarkássy János 10, Szarkássy László 10, Szecskay Dezső 10, Szegedy Oszkár 2, Szeles István 2, Szpiska Mihály 2, Szőke Győző 24, Takács János 2, ifj. Teleky József gróf 20, Térfi Béla 20, Trauer Ervin dr. 1, Vassányi Mihály 10, Zoltán János 2 pengőt.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 312 pengő, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 8122.86 pengő.

Bianco-csekklap használata esetén a befizetések „M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet Sopron” címen az 57936. számú csekkszámlánkra eszközlendők.

Sopron, 1930 február 1.

Széki János

főisk. tanár,

a Segélyző Egylet elnöke.

Kimutatás az Emléktáblára folytatólag beküldött adományokról: Doroszlay Gábor 3, Fontanyi János 1, Craus Géza 2, Nagy László 5, Létay Gyula 2, Kozma István 3, Dufek Pál 4, Könczey Árpád 2, Hajdu Gyula 1, Matusovits Péter 1 és Dezső Zsigmond 1, összesen 25 P. A gyűjtés eredménye eddig 134 P 28 fill. Adományok további szíves beküldését kérjük.

Kimutatás az új erdőtörvénytervezettel kapcsolatos propaganda költségeinek fedezésére beküldött összegekről:

Gedeon Dezső 20, báró Prónay Dezső 50, gróf Barkóczy Hadik Endre 56.50, gróf Erdődy Sándor 100, báró Inkey Pál 150, Nemzeti közművelődési alapítvány 200, Fischer Mihály 100, dr. báró Waldbott Frigyes 50, gróf Boza Pál 50, Engel József 50, ifj. gróf Lónyai Gábor 10, gróf Széchenyi Aladár 100, fraknoi gróf Esterházy Pál 300, gróf Esterházy Mór 1340, Dreher Jenő 50, gróf Festetich

Kristóf 50, gróf Majláth Géza 50, gróf Károlyi Gyula 100, herceg Montenuovo Nándor 150, Kalocsai főkáptalan 250, gróf Hunyadi József 300, Érseki pénztár Eger 500, örgróf Pallavicini Alfonz Károly 650, gróf Batthyány Pálné 25, gróf Széchenyi Géza 50, báró Biedermann Rezső 50, báró Biedermann Imre 100, Győri püspökség 100, gróf Wenckheim László 25, özv. gróf Széchenyi Imréné 50, gróf Teleki József 100, Szári Erdőértékesítő Részvénytársaság 100, Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság 150, gróf Zichy Pál 400, özv. Farkas Zoltánné 20, dr. Soldos Béla 50, gróf Cziráky György 100, gróf Apponyi Rezső 75, gróf Sztáray Taszilo 12, Felső Erdőuradalom Telkibánya 50, báró Szihardy István 50, Magyar Kegyes Tanítórend 50, báró Ragályi-Balassa Ferenc 80, Egri Főkáptalan 350, Ivády Béla 25, gróf Lamberg Henrikné 50, gróf Széchenyi Emil 50, Beniczky Elemér 75, gróf Zichy Gyula 300, Metternich-Sándor Klementina hercegnő 350, gróf Károlyi László 500, Mohaupt Oswald 15, gróf Széchenyi Bertalan 150, Apátsági Erdőfelügyelőség 250, gróf Széchenyi Wolkenstein Ernő 50, gróf Wenckheim Antalné 50, Klosterneuburgi Kanonok Rend 100, gróf Andrássy Sádor 350, Kovács Sebestyén Endre 10, báró Solymosy Jenő 300, gróf Zelenski Róbert 100, Főkáptalan Esztergom 200, gróf Zichy János 50, gróf Károlyi Viktorné örökösei 100 és gróf Papenheim-féle uradalmak 100 P, összesen 9838 P 60 fill.

Faanyagok és építési anyagok tájékoztató árai

1930 február hóban

I. Belföldi faárak:

termelők és nagykereskedők
közötti forgalomban:

1. Rönkfa m³-ként

ab feladóállomás Pengő

Tölgy 30 cm felül	38—50
Tölgyfournier 45 cm felül	80—110
Bükk 30 cm felül....	30—35
Kőris 30 cm felül....	40—48
Kőrisfournier	80—110
Szil 30 cm felül	23—42
Gyertyán 25 cm felül	28—45
Jávor 30 cm felül	45—55
Éger 26 cm felül	28—35
Nyár (gyufafa)	23—28
Nyárfournier 50 cm felül	32—42
Kőris bognárfa 10 t. vg.	350—450
Szil „ 10 „ „	280—360
Akác „ 10 „ „	360—440
Tölgy bányafa szlov. ab m. határ	36—38

2. Tüzifa:*

ab feladóállomás

Belföldi száraz hasáb	225—260
Belföldi „ vegyes	220—245
Belföldi „ dorong	210—230
Erdélyi tüzifa ab m. határ	245—275
Szlovenszkói tüzifa ab m. határ	230—300
Jugoszláviai tüzifa ab m. határ	230—310
Kicsinybeni árak Budapesten házhoz szállítva forg. adó nélkül	
Aprított fa q-ként	5.40
Hasábfá „	5.00
Bérvágás „	0.88

3. Egyéb faanyagok:

Bükk keréktalp db (f)	34—42
Kőris „ „ (f)	48—56
Nyírfarúd db	2.00—2.20
Tölgydonga I-a akója	4.50—5.50

* Dunántúlon kedvező szállítási viszonyok mellett magasabb árakat is fizettek.

Tölgydonga II-a

Pengő

akója 2.60—3.00

4. Fűrészelt faárak:

m³-ként vagonitételekben

budapesti paritásban + forg.
adó

Tölgy	120—160
Bükk gőzölt szélezett	90—110
Bükk „ szélezetlen	80—100
Bükk gőzöletlen „	70—90
Kőris	120—160
Szil	70—90
Gyertyán	80—120
Jávor	96—140
Éger	80—110
Nyár	48—68

5. Budapesti fenyőfa-detail- árak:

ab raktár

Válogatott lucfenyő ..	130—135
I. oszt. áru 24 mm alapon	120—125
II. oszt. áru 24 mm alapon	100—105
III. oszt. áru 24 mm alapon	85—92
Léc hosszú	90—94
Zárléc lucfenyő	90—94
Faragott fa alapára..	76—85
Fűrészelt fa 6 m-ig ..	70—78
Zsindely ezre 18 collos	40—44
Rúd 8 cm fm. (fill.)	50—56
Rúd 10 „ fm. (fill.)	68—72

6. Faszén:

Belföldi I-a 10.000 kg	690—800
Belföldi II-a 10.000 kg	650—760
Retortaszén ab m. h. á	900—920

II. Építési anyagok árai:

ab kereskedő telepe

Égetett agyagtégla ezre nagyméretű	78.40—84
kisméretű	60—64
1 q égetett mész	6—8
1 m ³ oltott mész	40—50
100 kg portlandcement	8—9

**Az „Erdészeti Lapok“ 1930. évi II. füzetének
HIRDETÉSEI.**

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 20 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 32 P.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egy-szárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apróhirdetéseknél egy szó 12 fill., álláskeresleti hirdetéseknél 6 fill. Külön mellékletek megegyezés szerint.

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX., Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(1. XII. 11.)

Hárs- és égergömbfát 30 cm vastagságtól feljebb, kanadai nyárfát és diórönkfát 35 cm vastagságtól feljebb, állandóan vásárolunk. Szép csomoros nyár szintén érdekel bennünket. Fornyó-gyár és keményfatermelő R.-T. Budapest, IX., Csont-u. 1.

(4. IV. 3.)

Tölgymakk, fenyőmagvak és lombfamagvak, erdészeti csemekék, sorfák beszerezhetők Keiner Rezső okl. erdőmérnöknél, Budapesten, Fery Oszkár-utca 34. szám alatt vagy továbbra is Keiner Rezsőnél, Gödöllőn.

(3. VI. 6.)

OKLEVELES ERDŐMÉRNÖK

tíz évi, nagyrészt vezetőállásban szerzett gyakorlattal, aki az erdészeti és vadászati üzem minden ágában teljes jártassággal bír és kiváló referenciákkal rendelkezik, állását személyi okokból változtatni óhajtja. Címe az E. L. kiadóhivatalában rendelkezésre áll.

(5—III. 2.)

Hárs- és éger-rönkfát 30 cm-től feljebb, 3.00 métertől feljebb, jávor-, barna kőris-, platán- és kanadai nyár-rönkfát 45 cm vastagságtól feljebb vásárolunk. Furnérgyár és Keményfatermelő Rt., Budapest, IX., Csont-utca 1. (2. XI. 11.)

Tavaszi szállításra elsőrendű *kandai nyárdugványok* nagyon mérsékelt áron rendelhetők Tuboly Lajos gazdaságában, Ikervár (Vas megye). (10. III—1.)

Erdőbirtok eladó Hevesben, 700 holdas, nagy vadállományval, kőbányával, szénjoggal, épületekkel együtt. Esetleg budapesti ingatlanra elcserezhető. Közelebbit „Erdőbirtok 9244” jelisére Haasenstein Voglerhez, Dorottya-u. 11. (11.)

A pannonthalmi főapátság ravazdi erdőhivatala egy erdőőri állásra pályázatot hirdet, az állás f. évi ápr. 1-én foglalandó el. Bővebb felvilágosítással a főapátsági erdőhivatal, Ravazd (Győr megye) szolgál. (13.)

KÜLÖN AJÁNLAT

Feketefenyőmag (Pinus Austriaca) 85% csírázóképes-séggel	100 kg-ként	1200.— P
Erdei fenyőmag (Pinus sylvestris) 90% csírázóképes-séggel		1050.— „
Lucifenyőmag (P. cea excelsa) 95% csírázóképes-séggel		355.— „
Vörösfenyőmag (Larix Europea) 80% csírázóképes-séggel		560.— „
Kocsányos tölgy-makk, I-a (Quercus pedunculata) 80—90% metszéssel megállapított csírázóképes-séggel		25.— „
Kocsánytalan tölgy-makk, I-a (Quercus sessiliflora) 70—80% metszéssel megállapított csírázóképes-séggel		36.— „
Bükk-makk, I-a (Fagus sylvatica) 80% metszéssel megállapított csírázóképes-séggel		140.— „
Magról kelet 2 éves, 12—30 cm magas lucifenyő csemeték	1000 db-ként	16.— P
Magról kelet 2 éves, 15—20 cm magas vörösfenyő csemeték		29.— „

Kivánatra az összes magvakról és növényekről árjegyzéket küldünk.

KLENGANSTALT A. GRÜNWALD

Forst-Samenhandlung

Wiener-Neustadt (Österreich)

1868. évben alapítva

(6. VI. 2.)

Faragó Béla

**erdészeti nagykereskedés és
erdészeti csemegetelepek**

Zalaegerszeg

Ajánlok a tavaszi idényre kocsányos és kocsánytalan tölgy-makkot, valamint minden hazai és külföldi tűlevelű, lomb-levelű, valamint gyümölcsfamagvakat.

Fenyőmagvaim kizárólag idei termésű tobozokból származnak s azokért bármely hazai vagy külföldi vetőmagvizsgáló állomás megállapítása alapján a csírázási garanciát vállalom. Exotikus fenyőmagvak vagy lombfamagvak február hóban való megrendelését kérem, hogy azok kellő időben szállíthatók legyenek.

Erdei tű- és lomblevelű csemetékből nagy készlet. — Gyümölcsfák, diszfenyők, rózsafák szállítása.

Cégem változatlanul fennáll és 1917 óta keresztény tulajdon.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Árverési hirdetemény.

A gelénesi volt úrbéri közbirtokosság közhírré teszi, hogy Gelénes község határában elterülő, a volt úrbéri birtokossági 56 kat. holdnyi erdőm található 3980 köbméter tölgyszerszámfa és 9895 köbméter tűzifára becsült tövön álló fatömeg 1930 március hó 3-án délelőtt 10 órakor a gelénesi ref. iskolában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár: 200.000 P, melyen alul fenti fatömeg meg nem vehető.

Az árverés megkezdése előtt 20.000 P készpénzben, vagy kellő biztosítékot nyújtó takarékbetétkönyvben óvadékkul letétbe helyezendő, míg az óvadék az árverés jogerőre emelkedése után 130.000 pengőre kiegészítendő és a hátralék 1930 november 1-ig 6 és fél százalékos kamat mellett fizetendő.

A zárt írásbeli ajánlat az árverés megkezdése előtt az árverést vezető kezeihez átnyújtandó.

A részletes árverési és szerződési feltételek Gelénes községben az úrbéres elnöknél, vagy a vásárosnaményi m. kir. Erdőhivatalnál megtekinthetők.

(12.)

Gelénes, 1930 február hó 1-én.

Elnökség.

Eladó lucfacsemete, 35.000 drb, 4—6 éves, Rothermann Rudolf erdőgazdaságában.

(9.)

Pályázati hirdetés.

Karád község volt úrbéres erdőbirtokossága lemondás folytán üresedésbe jött kb. 460 kat. hold kiterjedésű erdőjének őrzésére szervezett és az erdőbirtokosság által választás útján betöltendő erdőőri állására pályázatot hirdet. Fizetése 20 q búza, vagy annak a fizetéskori helyi ára; 12 ürméter hasáb tűzifa, 200 pengő készpénz és 2 szoba, 1 konyhából álló lakás. Fizetését az erdőőr az erdőbirtokosság pénztárából egynegyed évenként kapja. Felhívom mindazon képestett erdőőröket, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi előéletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1930 február 16-ig annyival is inkább adják be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. A választást az erdőbirtokosság közgyűlése 1930 február 23-án d. u. 3 órakor fogja megejteni Karád község házában.

Karád, 1930 január 19-én.

Ifj. Berki János

(8.)

erdőbirtokossági elnök.

20 éves gazdasági, irodai (és erdészeti), nagy uradalomban szerzett gyakorlattal rendelkező okl. nőtlen gazda olyan elhelyezkedést keres, hol kitűnő képzettségét érvényesíthetné. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít 37-es szám alatt. (15. II. 1.)

Erdeifenyő, feketefenyő, lucfenyő, vörösfenyő

valamint **összes más fenyőmagvakat** legfrissebb pergetésből, prima **tölgymakkot, lombfiamagvakat, gyümölcsmagvakat**, összes **fenyő- és lombfacsemetéket, gyümölcsvadoncokat, díszfenyőket és díszcserjéket** legjobb minőségben és legolcsóbban szállít a

Kőszegi Fenyőmagpergetőgyár, Kőszeg

(14. II-1)

Az „Erdészeti Lapok“ 1930. évi II. füzetének tartalma:

	Oldal
Meghívó az 1930. évi február hó 22-én délelőtt 10 órakor az O. E. E. helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre	81
Meghívó az 1930. évi február hó 18-án délelőtt 10 órakor s esetleg folytatólagosan az O. E. E. helyiségében tartandó igazgatóválasztmányi ülésre	82
Meghívó az O. E. E. szervező-bizottságának 1930. évi február hó 17-én délután 5 órakor az egyesület helyiségében tartandó ülésére	82
A törvénytervezet	83
<i>Czillinger János</i> : Levél a törvényelőkészítő-bizottság elnökéhez . .	86
<i>Kallivoda Andor</i> : Még egy észrevétel a törvénytervezethez	89
Az új erdőtörvénytervezet VII. címében foglalt rendelkezések módosítását célzó javaslat. (Kivonat az <i>Arató Gyula</i> , <i>Péchy Kálmán</i> és <i>Ráduly János</i> vál. tagok előadói javaslatából.)	93
<i>Matusovits Péter</i> : A homok fásítása	95
<i>Egyesületi közlemények</i> : Egyesületi összejegyzetek	103
<i>Hivatalos közlemények</i> : Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap zárszámadása az 1928/1929. évről. — Szabadi János részére kiállított vadóri szakvizsgabizonyítvány-másodlat	104
<i>Irodalom</i> : A Börzsönyi-hegység síelőterképe és kalauza	107
<i>Különfélék</i> : Személyi hírek. — Halálozások. — A szakképzett erdészeti altisztek kitiűntetése. — Hozzászólás Lippóczy Béla tisztító erdőnevelő vágásaihoz. (<i>Braxatoris Zoltán</i> .) — A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara közgazdasági bizottságának ülése. — 28. kimutatás a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai segélyző egyesület alaptőkéjének gyarapítására az 1930. évi január 1—31-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befizetett adományokról. — Kimutatás az emléktáblára folytatólag beküldött adományokról. — Kimutatás az új erdőtörvénytervezettel kapcsolatos propaganda költségeinek fedezésére beküldött összegekről	103
Faanyagok és építési anyagok tájékoztató árai 1930. évi február hóban	121
Hírdetések	I—IV

Felelős kiadó: Bíró Zoltán.

Stádium Sajtóvállalat Rt. Budapest. Felelős üzemvezető: Győry Aladár.

